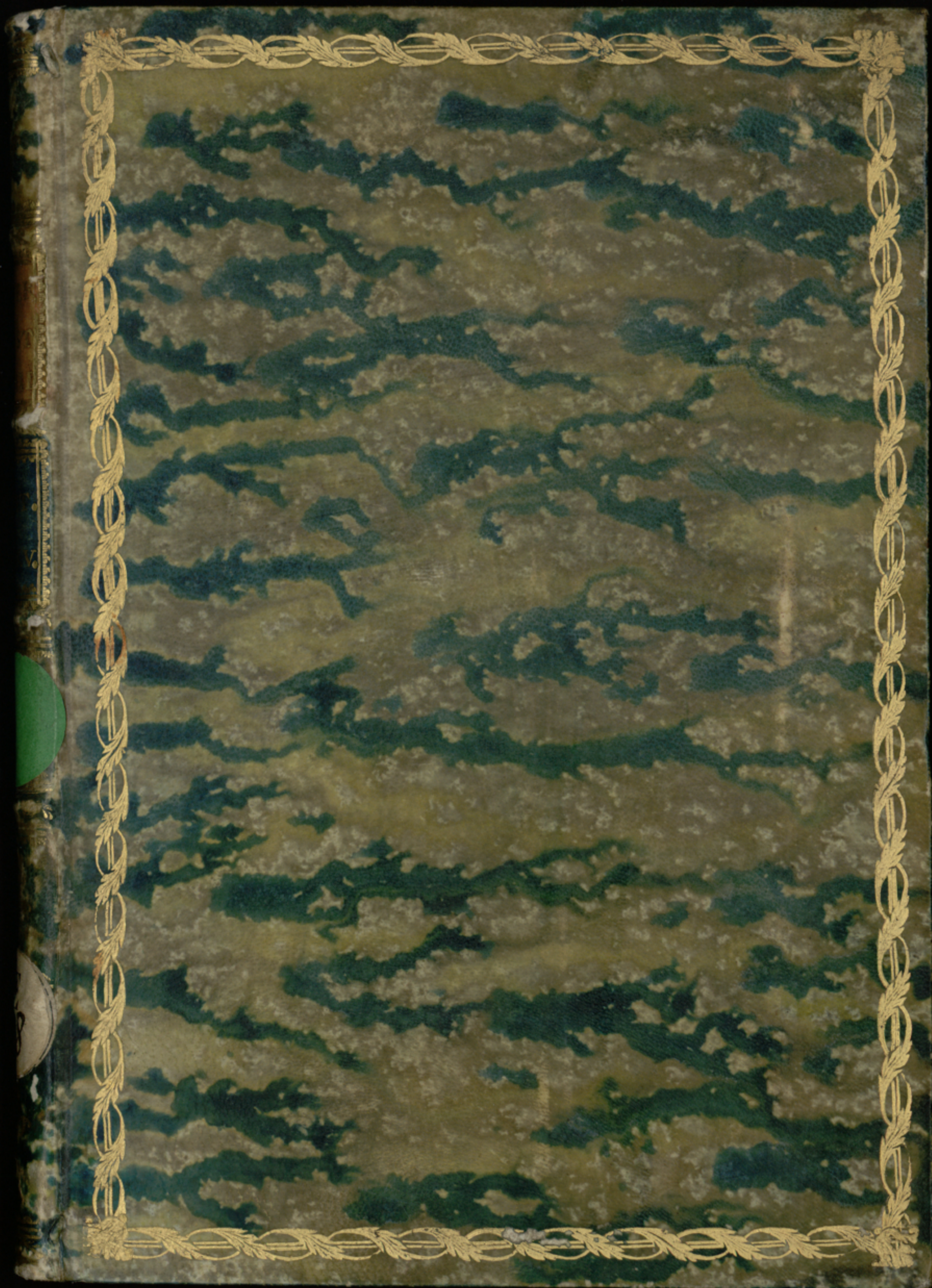
CICER
EPIST
FAMIL

EDIT.
SÆ.XV.

(Daunou 187)

circa 1475.

M·T·C·Epistolarum·Liber primus Incipit·
M·T·C·S·D·Publio Lentulo proconsuli·

EGo omni officio·ac potiꝰ pietate er
ga te ceteris satisfacio omnibus·mi-
hi ipse nunq̄ satisfacio· Tanta enim
magnitudo est·tuorum erga me me
ritorum·vt quū tu nisi perfecta re de me nō cō
quiesti· Ego quia non idem in tua causa efficio
vitam mihi esse acerbam putē·In causa hec sunt
Amonius regis legatus aperte pecunia nos op-
pugnat·Res agitur per eosdem creditores·per
quos cum tu adderas agebatur·Regis causa si q
sunt·qui velit·qui pauci sunt omnes rem ad Pō
peium deferri volunt·Senatus religionis calūp
niam non religione sed maliuolentia & illius re-
gie largitionis inuidia comprobat· Pompeium
& ortari & orare·& iam liberius accusare & mo
nere vt magnam infamiam fugiat·nō desistimꝰ
Sed plane nec precibus nec admonitionibus re-
linquit locum·Nam tum in sermone quotidiano
tum in senatum palam sic egit causam tuam· vt
neq; eloquentia maiore quisq̄ nec grauitate nec
studio·nec contēptione agere potuerit·cuꝫ sum
ma testificatione tuorū in se officiorum & amo
ris erga se tui·Marcelinum tibi esse iratū scis·

Is hac regia causa excepta ceteris in rebus se a/
cerrimum tui defensorem fore ostendit. Quod
dat accipimus. Quod instituit de religione & se
pe iam retulit ab eo duci ñ potest. res ante ydus
acta sic est. Nam hec ydibus mane scripsi. Hor/
tensii & mea & lentuli sententia cedit religionē
de exercitu. Teneri. n. aliter non potest. Sed
ex illo senatus consulto quod te referente factū
est. tibi decernit. quod si regē deducas ꝙ como/
de rem facere possis ut exercitum religio tollat
te autorē senatus retineat. Crassus tris legatos
decernit nec excludit Pōpeium. Censet. n. etiaꝫ
ex his q cuꝫ imperio sint. bibilus tris legatos ex
his qui priuati sunt. Huic assentiunt̃ reliqui con
sulares. ꝑter Seruilium qui oīo reduci negat o/
portere & volcatiū qui lupo referente Pōpeio
decernit & affraniū qui assentit̃ volcatio. q̄ res
auget suspitionē Pōpei voluntatis. Nā aduerte
bat̃ Pōpei fāiliares assentiri volcatio. laboratur
vehementer īclinata res ē libonis & hypsey non
obscura cōcursatio & cōtēptio oīmqꝫ Pōpei fāili
aꝝ studiū ī eā opinionē rē adduxerunt. vt Pōpe
ius cupere videat̃. Cui q nolunt idē tibi q eum
ornasti nō sunt amici. Nos ī causa autoritatē eo
miorē habe9 q tibi debe9 graciā aūt nr̄aꝫ extin
guit hōiꝫ suspicio ꝙ Pōpeio se gratificari putāt

vt in rebus multo anteq̃ ꝓfect9 es ab ipso rege. & ab intimis ac domesticis Pōpei clam ex vlcertias. deīde palā cōsiliaribus exagitatis. & ī summā inuidiā adductis. ita versamur nostram fidē oēs amorē absentis p̄sentisq; tui cognoscēt Si essz ī his fides ī q̄bus summa eē deberet n̄ laborare9

M. T. C. Curioni. Sa. di.

QVanq̃ me noīe negligētie suspectū tibi eē doleo. tn̄ n̄ tā mihi molestū fuit accusari abs te officiū meū q̃ iocundū reqri. Preserti͂ q̄ in q̊ accusabar. culpa vacarē. In q̊ aūt desiderare te significabas meas litteras preterfers. Perspectum mihi quidem. Sed tamē dulcē & optatum amorem tuum. Equidē neminē pretermisi quem quidem ad te peruenturum putarem. cui litteras non dederim. Etenim quis est tam piger in scribendo q̃ ego. A te vero bis terve ad summum & eas per breues accepi. Quare si iniquus es in me iudex. condempnabo te eodē crimine. Sin id me facere nolles. te mihi equum prebere debebis. Sed de litteris actenus Nō. n. vereor ne non scribendo te expleam. presertim si in eo genere studium meum non aspernabere. Ego te affuisse tam diu a nobis & doleo q̄ carui fructu iocundissime cōsuetudinis & letor q̄ absens oīa cum maxima dignitate es consecutus.

Quodq; in omnibus tuis rebus meis optatis for
tuna respondit· Breue est quod me tibi precipe
re meus incredibilis in te amor cogit· Tanta est
expectatio vł animi vł ingenii tui vt ego te ob
secrare obtestariq; non dubitē· sic ad nos confir-
matus reuertare Vt q̄ expectationē tui concita
sti hanc substinere ac tueri possis· Et qm̄ meā tu
oꝝ erga me meritoꝝ mēoriā nulla vnq̄ deleuit
obliuio· Te ergo vt memineris quantecūq; tibi
accessiones fient· & fortune & dignitatis eas nō
te potuisse cōseq· nisi meis puer olim fidelissimis
atq; amātissimis cōsiliis paruisses Quare hoc aio
in nos esse debebis vt etas nr̄a iam ingrauescens
ī amore atq; adolescentia tua conquiescat· Vale·

M·T·C·Curioni di·

GRaui teste priuatus sum amoris summi
erga mei patris tuo clarissimo viro· qui
cum laudibus suis tum vero te filio su-
perasset omnium fortunas si ei contigisset· vt te
ante videret· anteq̄ a vita discederet· Sed spero
nostram amicitiam non egere testibus· Tibi pa
trimonium dii fortunent· me certe habebis cui
& carus eq̄ sis & periocundus· ac fuisti pr̄i Vale

M·T·Ci·Curioni·Sa·di·

[S]Empe studiũ meũ ñ defuit declarãdoꝝ muneꝝ tuo noīe· ꝫ nec mihi placuit tuoꝝ neqꝫ cuiq̄ quicq̄ te absente fieri ꝙ tibi cũ venisses nõ esse integꝝ meam quidẽ sententiã aut scribam ad te postea pluribus· aut ne ad eaꝫ meditere· īparatum te offendam coram te contra istam rationem meam dicam · Ut aut te in meam sententiã adducam· aut certe testatum apud ani· mum tuum relinquam quid senserim· ut si quando qđ nolim displicere tuũ cõsiliũ ceperit possis meum recordari· Breui tñ sic habeto in eum statum tẽpoꝝ tuũ reditũ incidere· vel his bonis q̄ tibi natura· studio· fortuna· data sunt facili9 oīa q̄ sunt in re publica ãplissima consequi possis q̄ ī muneribus· Quoꝝ neqꝫ facultatẽ quisq̄ ãmirat̃· Est·n·copiaꝝ non virtutis nec quisq̄ est quin sacietate iam defessus sit·sed aliter q̄ ostenderam facio·qm̃ ingredior ad explicandaꝫ rõm sententie mee·q̃re oẽm hanc disputationẽ in aduentum tuum differo·Summa scito in expectatione te esse· Eaqꝫ a te expectari q̄ a summa virtute summoqꝫ ingenio expectanda sunt ad que sies ut debes paratus quod ita esse confido plurimis maximisqꝫ muneris9 & nos amicos & ciues tuos vniuersos

& rem publicā affícies. Illud cognosces profec
to mihi te neq carioré neq iocúdioré esse quéq

M. T. C. Curioni sa. di.

EPistolarum gña multa esse non ignoras
sed vnū illud certissimū cuius causa īuē
ta res ipsa est. vt certiores faceremꝰ ab
sentes. Si quid esset. qđ eos scire aut nostra aut
ipsorum interesset. Huius generis litteras me ꝑ
fecto non expectas. domesticaꝝ enim tuarum
rerum habes & scriptores z nuntios. In meis au
tem rebus nihil est. n sane noui. Reliqua sunt e
pistolaꝝ gña duo q me magnopere delectant.
Vnū familiare & iocosum. Alterum seuerum &
graue. Vtro me minus deceat vti non intelligo.
iocer ne tecum per litteras. ciuem me hercle nō
puto esse. qui his temporibus ridere possit. An
grauius aliquid scribam. Quid est qđ possit gra
uiter scribi a Cicerone ad Curioné. nisi de publi
ca. Atq in hoc genere hec mea causa est. vt neq
ea que sentio neq ea que non sentio velim scribe
re. Quamobrem quoniam mihi nullum scriben
di argumentum relictum est. vtar ea clausula q
soleo. teq ad studium summe laudis cohortabor
Est enim tibi grauis aduersaria constituta & pa
rata īcredibilis quedā expectatio. quā tu vna re

facillime vinces. Si hoc statueris. quarum laudum gloriam adamaris quibusque artibus he laudes cō parantur. in his esse laborandum. In hanc sentē-tiam scriberē plura. nisi te tua sponte satis incitatum esse confiderem. & hoc quicquid attingi. nō feci inflammandi tui causa. sed testificandi amoris mei. Vale.

M. T. C. Curioni. S. P. D.

H Ec negocia quō se habeāt ne epistola quidem narrare audeo tibi. & si vbicūque es (vt scripsi ad te ante) in eadē es naui. tamen quod abes gratulor. vel quia non vides ea que nos. vel quod in excelso & illustri loco sita sit tua laus in plurimorum & sociorum & ciuium conspectu que ad nos nec obscuro nec in vario sermone sed ex clarissima & vna omnium voce profertur. mihi nō placet facere ea que facis tu. Illud vnum nescio gratulerne tibi an timeam quod mirabilis est expectatio reddituſ tui. non quo verear ne tua virtus opinioni hominum non respondeat. sed me hercle ne cum veneris non habeas iam quod cures. ita sunt oīa debilitata iā prope & extīcta. Sed hec ipse nescio recte ne sint litteris cōmissa. Quare cetera cognosces ex aliis. Tu tn̄ siue habes aliquam spem de re pu. siue desperas. ea para meditare

cogitaq; que esse in eo ciue ac viro debent. q sit rem publica3 afflictam z oppressam his miseris tēporibus ac perditis moribus, in veterem dignitatem ac libertatem vendicaturus. Vale.

M. T. C. Curioni. S. P. D.

NOndum erat auditū te ad Italiam aduētare. Cū Sextum Iulium Milonis mei familiarē, cū his ad te litteris misi. Sed mihi cum appropinquare tuus aduentus putaretur. & te iam ex Asia Romam versus profectum esse constaret magnitudo rei fecit. vt nō vereremur ne nimius cito mitteremus rē. Cum has q̃ primum ad te perferri magnopere velle9. Ego si mea in te essent officia solum Curio tanta q̃ta magis a te predicari. q̃ a me ponderari solent. Verecundius a te si qua magna res mihi petēda esset contenderem. Graue est enim homini pudenti petere aliquid magnum ab eo de quo se bene meritum putet. ne id quod petat, exigere magis q̃ rogare. & in mercedis potius q̃ beneficii loco munerare videatur. Sed quia tua in me vt nota oib9 ꝑ ipa nouitate meoꝝ tēpoꝝ clarissima z maxīa bn̄ficia extiterūt. ēq; āi igenui cui mꝉtū debeas. eidē plurimū velle debere non dubitaui

id a te per litteras petere quod mihi oium esset maximū · maxīeq; necessarium · Neq; · n · sum ve- rit9 · ne substinere tua ī me vel īnumerabilia bñ ficia non possem. cū ꝑsertim cōsiderē nullam esse grām tantam quaȝ ñ vel capere aim9 meus ī acci piendo vel ī remunerādo cumulādoq; illustrare posset · Ego omnia mea studia · omnem operam · curam · industriam · cogitationem · mentē · deniq; omnem · in Milonis consolatu · fixi & locaui sta- tuiq; in eo me non officii solum fructum · Sed e- tiam pietatis laudem debere querere · Neq; ve ro cuiq̄ salutem ac fortunas suas tante cure fuis se vnq̄ puto · quante sit mihi onus eius · ī quo om nia mea posita esse decreui · Huic vnum tanto adiumento esse si volueris posse intelligo · vt ni- hil sit preterea vobis requirendum · habem9 hec omnia · bonorum studium conciliatum ex tribu- natu propter nostram (vt spero te ītelligere) cau sam · vulgi ac multitudinis propter magnificen- tiā numerum · liberalitatēq; nature iuuentutis · & graciosorum in suffragiis studia · ꝓpter ipsius excellentē in eo genere · vel graciam vł dignita tem · nostram suffragationem si min9 potentem · approbatam tamen · & iustam · & debitam · & ꝓp terea fortasse etiam gratiosam · Dux nobis & au ctor opus est eorum ventorum · quos proposui

moderator qdã· & quasi gubernator qui se ex õi bus vnus exoptandus esset· quē tecū cõferre pos sem9 ñ haberem9· Quãobrē si me mēorē· si gra tū· si bonū viꝝ· vel ex hoc ipso· ꝙ tam vehementer de Milone laborē existimare potes· si dignū deniqꝫ tuis beneficiis īdicas hec a te peto vt sub uenias huic mei solicitudini· vt huic mee laudi ꝑ vt veneris dicā· ꝓprie saluti mee tuū studiū di ces de ipso Titoaneõ tantū tibi polliceor te maioris aīmi· grauitatis· constantie· beniuolentieqꝫ erga te si cõplecti hõīneꝫ volueris habituꝝ esse neminē· mihi vero tm̄ decoris tm̄ dignitatis adiunxeris· ut eundē te facile agnoscaꝫ fuisse ī laude mea· q fueris in salute· Ego ni te videre scirē dū hec ad te scriberē q̄tū officii sust īerē q̄toperē mihi esset· ī hac petitione Milonis õī non modo cõtentionis· Sed etiam dimicatione elaboranduꝫ plura scriberē· nūc tibi oēm rē atqꝫ causam· meqꝫ totum conmendo atqꝫ trado· Vnum sic habeto ꝙ si a te hanc rē īpetrauero me pene plus tibi· q̄ ipsi Miloni debiturum· Non enim mihi tam mea salus cara fuit· in qua precipue sum ab illo adiutus· q̄ pietas erit in referēda grã iocunda· eã aūt vni9 tui studeo me assequi posse cõfido· Vale·

M·T·C·Curioni·S·P·D·

S Era gratulatio reprehendi nõ solet presertim si nulla negligẽtia pretermissa ẽ. Longe enim absum. Audio sero. Sꝫ tibi & gratulor & vt sempiterne laudi sit iste tribunatus exopto. teqꝫ ortor vt omnia gubernes Et moderere prudentia tua. ne te auferant aliorũ consilia. Nemo est qui tibi prudentius suadere possit te ipso. cuiq̃ labere si te audem9. Non scribo hec temere. Cui scribam video. Noui animũ noui cõsilium tuum. non vereor ne quid timide ne quid stulte facias si ea defendas que ipse recte senties. quod id rei publice tempus nõ incideris. sed veneris iudicio enim tuo non casu in ipꝫ discrimen rerum cõtulisti tribunatum tuum. ꝑfecto vides quanta vis in re publica tẽporum sit quanta varietas reꝝ. q̃ incerti exitus. q̃ flexibiles hominũ voluntates. quid insidiaꝝ quid varietatis inuita. non dubito quin cogites. Sed amabo te cura & cogitato nihil noui. Sed illud idem ꝙ inicio scripsi. tecum loquere. ꝛ te adhibe in cõsiliũ te audi tibi obtẽpera. aliter q meli9 cõsiliũ dare possit q̃ tu ñ facile ĩueniri põt tibi vero ipe certe nẽo meli9 dabit Dii ĩmortales cur ego absũ ꝑ spectator laudũ tuaꝝ. ꝑ ꝑticipes ꝑ soci9 vel minister consilioꝝ. tametsi hoc tibi minĩe deest Sed tamẽ efficeret magnitudo ꝛ vis amoris mei

cōsilio vt te possem iuuare· Scribā ad te plura a
lias· paucis·n·diebus eram missuros domesticos
tabellarios·vt quoniam sane feliciter & ex mea
sententia rem pu· gessimus vnis litteris totius
estatis res gestas ad senatum perscriberem· De
sacerdocio tuo quantam curam adhibuerim· q̄q̄
difficili in re atq; causa cognosces ex his litteris
quas Trasoni liberto tuo dedi· Te mi Curio in
credibili in me beniuolētia meaq;·Item in te sin
gulari rogo atq; oro · ne paciare mihi quicq̄ ad
hanc prouincialem molestiam temporis proro
gari·presens tecum egi cum te Tribunum ple
bis isto anno fore nō putarem·Itaq; petiui sepe
& sepius per litteras sed tamen quasi a senatore
nobilissimo tum adolescente graciosissimo nunc
a tribuno plebis & a Curione tribuno nō vt de
cernatur aliquid noui·Quod solet esse difficili9
sed vt ne quid noui decernatur·vt & senatus cō
sultum & leges defendas·eaq; mihi condicio ma
neat·qua profectus sum hoc te vehementer ēt
atq; etiam rogo·Vale

M·T·C·S·P·D·M·Ce·Edi·Curio·

P Vtares ne vnq̄ accidere posse· vt mihi
verba deessent Neq; solum est nostra o
ratio·Sed hec ēt leuia nostracia desunt

autem et propter nugatoria hanc causam ꝙ mi-
rifice sum sollicitus. Quid nã de ꝓuinciis decer
natur. Miũ me desiderium tenet verbis. incre
dibile meorum atq̃ in primis societas anteq̃ pro
uincie. Vel quia videmur eaꝫ famã consecuti vt
non tam accessio q̃renda q̃ fortuna metuenda sit
Vel quia totum negociũ non est dignum viribꝰ
nostris qui maiora onera ĩ re pu. sustinere ꝛ pos
sim & soleam. Vel quia belli magni timor ĩpẽdit
qḋ videmur effugere si ad constitutam diẽ dece
demus de panteris per eos q venari solent. Agi
tur mandato meo diligenter. Sed mira paucitas
est Et eas que sunt valde ayunt queri ꝙ nihil cu
iq̃ insidiarum ĩ mea prouincia nisi sibi fiat. Itaq̃
cõstituisse dicuntur in caria ex nostra prouincia
decedere. Sed tamẽ sedulo fit. Et in primis a pa
cisco quicquid erit tibi erit. Sed quid esset plane
nesciebamus. mihi me hercle magne cure ẽ edili
tas tua. ipse dies me admõebat. Scripsi. n. hec ip
sis megalensibus Tu veliꝫ ad me de omni re pu.
statu q̃ diligentissime perscribas. Ea enim certis
sima putabo. que ex te cognouero. Vale.

M. T. C. S. P. D. Celio. Cu. Edili.

P Rimum tibi vt debeo gratulor letorq̃
tum presenti tum etiam sperata tua di-

gnitate·serius nō negligentia mea ꝑ ignorantia rerum omnium·In his eniꝫ sum locis·quo & ꝓp ter longinquitatem·& propter latrocinia tardis sime oia perferunt̄·& congratulor·tum vero q bus verbis tibi gracias agam·non reperio ꝙ ita factus sis·vt dederis nobis quemadmodū scrip seras ad me·quem semper ridere possem9·Itaqꝫ tum primū audiui ego ille ipse factus sum·scis quē dico·Egiqꝫ oēs illos adolescentes quos ille iactitat·Difficile ē loqui·Te autem cōtemplās absentē & quasi coram tecū loquerer·nō edepol q̄tam egeris rem neqꝫ quantum facinus feceris Quod quia ꝓpr̄ opinionē mihi acciderat refere baꝫ me ad illud·Incredibile factum hoc obicit̄· Repēte vero incessi omnibus leticiis·In quo cū obiurgarem ꝙ nimio gaudio pene dissiperem· ita me defendebam ego voluptatem homini ni miam quid queris·dum illum rideo pene sum fa ctus ille·Sed hoc pluribus multaqꝫ alia & de te & ad te qui primum ero aliquid nactus ocii Te vero mirifice diligo quem mihi fortuna dedit amplificatorem dignitatis mee·vltorem nō mo do inimicorum·sed etiam inuidiorum meorum vt eas partim scelerum suorum partim etiaꝫ in eptiarum penitet·Vale·

M·T·C·Impator·S·P·D·Ce·Edi·Cu·

[s]Ollicitus eram equidem de rebus vrbanis ita tumultuose contentiones ita moleste quin quatriis afferebant· nam certiora non dum audieramus · sed tamen nihil me magis sollicitabat q̃ in hiis molestiis non me si q̃ ridenda esset ridere tecum· Sunt enim multa sed ea non audeo scribere · Illud moleste fero nihil me ad hoc his de rebus habere tuarum litteraꝝ· Quare & si tu cum hec leges ego iam annum vnum cōfecero·tum obuie mihi velim sint tue litere ·q̃ me instruant & erudiant de omni re publica· Ne hospes plane veniam hoc melius q̃ tu dicere facere nemo potest· Deo genus tuus homo modestus me cum philone pessonte discepit Iter habebant adiato regem quāq̃ omnes nec benigna nec copiosa cognorant· Vrbem mirifice cole & in ista viue luce · Omnis peregrinatio ꝙ ego ab adolescentia iudicaui obscura & sordida his q̃rum īdustria Rome potest illustris esse quod cū probe scirem vt in sententia permansissem·Cuꝫ vna me hercule ambula ciuncula atq̃ꝫ vno sermone nostro omnes fructus prouincie tua obiciōe & auicione res omnes conturbasti non confero· Spero me integritatis laudem consecutum · Nō

erat minor expectāda q̄ ē ex conseruata ꝓuincia spes triumphi· in qua nisi satis gloriose triūpharem· Non essem tam diu quidē ī desiderio reꝝ mihi carissimarum· Sed vt spero prope diem te videbo· Tu mihi obuiam mitte epistolas te dignas· Vale·

M·T·C·Celio·Edili Caru·S·P·D·

F Abio viro optimo & homīe doctissimo familiarissime vtor mirificeq; eum diligo· cum propter summum ingenium eꝰ summamq; doctrinam tum propter singularem modestiam· Eius negocium sic velim suscipias vti si esset res mea· Noui ego vos magnos patronos hominem occidat oportet qui vestra opera vt velit· Sed in hoc homine nullam accipio excusationem· Omnia relinques si me amabis· Cum tua opera Fabius vti volet· Ego res Romanas vehementer expecto ꝫ desidero· In primisq; qd agas scire cupio· Nam iam diu propter hyemis magnitudinē nihil noui ad nos afferebatᷣ Vale

M·T·C·Thernio·ꝓpretori·S·P·D

O Fficium meū erga Rodonem ceteraq; mea studia que tibi ac tuis prestiti· Tibi hōi gratissimo grata esse vehementer

gaudeo· Mihiq; scito indies maiori cure esse dig nitatē tuam: que quidem a te ipso integritate & clemētia tua sic amplificata est: vt nihil addi pos se videatur· Sed mihi magis magisq; quotidie de rationibus tuis cogitanti· placet illud meum cō silīū quod inicio aristoni nostro vt ad me venit ostendi· Grauius te suscepturum inimicitias· si a dolescens potens & nobilis a te ignominia affec tus esset: Et hercule sine dubio erit ignominia · Habes enim neminem gradum superiorem: Ille autem vt obmittem nobilitatē hoc ipse vincit viros optimos: hominesq; innocentissimos lega/ to tuos: q; & questor tuus· nocere tibi iratū ne minē posse perspicio. Sed tamē tres fratres sum mo loco natos ꝓmptos: non indesertos · te nolo habere iratos· Iure presertim quos video· dein ceps tribunos plebis ꝑ triennium fore tempora autem rei publice· qualia futura sint quis scit· Mihi quidem turbulenta videntur fore · Cur ego te velim incidere in terrores tribunitios pre/ sertim cum sine cuiusq̄ reprehētione legatis que storem possis anteferre· q si se dignuз maiorib9 suis prebuerit· vt spero & opto tua laus ex aliq̄ parte fuerit· Sin qd offenderit tibi totum· nihil tibi offenderit· Que mihi veniebat in mentē· q̄ ad te ꝑtinere arbitrabar· q; in Siciliam ꝓficisce

bar extimaui me ad te oportere scribere Tu qb egeris id velit du approbent sed si me audies vitabis inimicitias & posteritatis ocio cosules Va.

M.T.C.Imp.S.P.D.Consuli Celio

CVm optatissimu nuntiu accepissem te mihi questore optigisse eo iocundiorez mihi sorte eam sperabam fore. q diuci9 in prouincia mecu fuisses. Magni.n. videbatur interesse ad eam necessitudine qua nobis sors tribuisset. cosuetudie qq accidere postea q mihi nihil neq a te ipso neq ab vllo alio de aduentu tuo scriberet. Verebar ne ita caderet. quod etia nuc vereor. ne anteq tu in puinciaz venisses. ego de prouincia decedere. Accepi aut a te missas litteras in Siciliam cum essem i castris ad.x.Kł. quitiles scriptas humanissime. quibus facile & ingenium & officiuz tuu pspici posset. Sed neq vnde neq q die date essent atq quo tepor te expectare significabant. Nec is q attulerat. a te acceperat. vt ab eo scire q ex loco z quo tpe date essent Que cum essent incerta existimaui tn faciendu vt ad testatores oes. & littores cum litteris mittere. qs si satis oportuno tepore accepisti. gratissimum mihi feceris si ad me in Siciliam q primu

veneris. nam qđ ad me Curtius consobrinus tu9 vt scis mihi maxime necessarius. ꝗ tunc consul Virgilius ꝓpinquus tuus. familiaris nr̄ de te acuratissime scripsit Valet eaquidem apud me multum sicuti debet hominū amicissimoꝝ dili/gens commendatio. Sed tue licttere de tua pre/sertim dignitate & de nr̄a coniunctione maximi sunt apud me ponderis Mihi questor optatior obtingere nemo potuit. Quā ob rem quecūq a me ornamenta ad te ꝓficiscerent̄ elaborare vt omnes intelligant a me habitā esse rōem tue ma iorumq tuoꝝ dignitatis. sed id facili9 cōsequar si ad me in Siciliam adueneris Quod ego z mea & rei pu. & maxime tua intereē arbitror. Va.

M. T. C. Appio Imp. S. P. D.

SI ipsa res pub. tibi narrare posset. quō sese hr̄et. non facilius ex ea cognoscere posses q̄ ex liberto tuo fania| Ita est ho mo non mō prudens| veꝝ etiā qđ vidi curiosus. Qua ꝓpter ille tibi oīa explanabit :. id enim mi hi z ad breuitatē ē aptius| z ad reliq̄s res proui/denti9. de mea aūt beniuolētia erga te| z si tu po tes ex eodē fania cognoscere| tn̄ vident̄ etiā aliq̄ mee ꝑtes. Sic eni tibi ꝑsuade carissimum te mihi

esse: cum ꝓpter multas suauitates īgenii officii humanitatis tue: tum q𝔡 ex tuis licteris & ex multoꝝ sermonibus intelligo oīa que a me pfe-cta sunt in te tibi accidisse gratissima. Quod cū ita sit perficiā ꝓfecto vt longi tēporis vsuraȝ q̄ caruimus. intermissa nr̄a consuetudine z gratia & crebritate z magnitudine officiorū meorum sarciam. Idq̄ȝ me qm̄ tu ita vis puto non in vita nr̄a minerua esse factuꝝ: Quā quidē ege si forte de tuis sumpsero: non solū palida sed etiā appiada nominabo. Celi𝔵 libertus tuus antea mihi nimis fuit notus: sed vt mihi reddidit a te licteras plenas amoris & officii mirifice ipe suo sermone subsecutus est humanitatē tuaꝝ lr̄aruȝ Iocunda mihi eius oratio fuit: cum de anīo tuo de sermonibus quos de me habere quotidie mihi narraret Quid queris biduo factus est mihi familiaris: ita tn̄ vt pharиam valde sim desideratus: Quem cum Romā remittes q𝔡 vt putabamus. celeriter eras facturus. Omnibus eius de rebus quas agi quas curari a me voles mandata des velim. Lentulum Valerium iureconsultum valde tibi commendo: Sed etiam si non est iurisconsultus: melius enim ei cauere volo q̄ ipse aliis solet Valde hominem diligo. est ex meis domesticis. atq̄ȝ intimis familiarib9. oīo tibi agit grās.

Sed idē scribit meas lr̄as maximū apud te pōd9 habituras. Idē ne fallat etiā atq3 etiā rogo. Vale.

M. T. C. Appio Imp. S. P. D.

CVm & contra voluntatē meam. z p̄ter opinionem accidisset. vt mihi cum īperio in p̄uintiam proficisci. nemo esset in multis & variis molestiis cogitatiōibusq3 meis. Hec vna cōsolatio occurrebat q̄ neq3 tibi amicitior q̄ ego sum. quisq̄ posset succedere. neq3 ego ab vllo p̄uintiam accipio qui mallet eam q̄ maxime mihi apertā explicatamq3 tradere. Quod si tu quoq3 eadem de mea voluntate erga te spem habes. ea te profecto nūq̄ fallet a te maximo ope pro nr̄a summa coniunctiōe. tuaq3 singulari humanitate etiam atq3 etiā queso atq3 peto. vt quibuscūq3 rebus poteris autem plurimis. p̄spicias & consulas rōibus meis. vides ex senatus consulto prouintiam esse habendam si eam quo ad eius facere poteris q̄ expeditissimā mihi tradideris facilior erit mihi quasi decursus mei temporis quid in eo genere efficere possis tui consilii est. Ego te qd̄ tibi veniet mentē meam interire valde rogo. Pluribus verbis ad te scriberem. si aut tua humanitas longiorem orationem expectaret. aut si id fieri

nr̄a amicitia pateret̄· aut res ꝟba desideret· ac nō
ꝑ se ipa loqueret̄· hoc velꝫ tibi ꝑsuadeas· si rōi/
bus meis· ad te ꝓmissi eē itellexero· magnā te ex
eo ꝫ ꝑpetuam voluntatē esse captuꝝ· Vale

M·T·C·S·D· Appio pulchro·

QVasi diuinarem tali in officiō fore mihi
aliquem expectandum studium tuum·
sic cum de tuis rebus gestis agebatur i/
seruiebā honori tuo dicam tn̄ vere plusq̄ accepe
ras reddidisti· Quis enim ad me non ꝑscripsit·
te non solū auctoritate orationis sn̄ia tua· quib9
ego a tali viro contentus eram· sed etiam opera
consilio domū· venerā conueniēdis meis nullum
onus officii cuiq̄ reliquum fecisse· Hec mihi mul
ta ampliora sūt q̄ illa ipa ꝑꝑ que laborant· hec in
signia enim virtutis multi etiā sn̄ virtute assecu
ti sunt· taliū viroꝝ tanta studia asseq sola virtus
pōt· itaqꝫ ꝓpono mihi fructū amicitie nr̄e ·ꝫ ip
sam amicitiā q̄ nihil ē vberius ꝑsertim in his stu
diis qbus vterqꝫ nr̄m deuictus ē · Nam tibi me
ꝓfiteor in re pu· sociū de qua idē senti9· & in q̄t/
tidiana vita coniunctū· cum his studiis artib9qꝫ
colimus· velim ita fortuna tulisset· vt quāti ego
omnes tuos facio tanti tu meos facere posses·

quod tamen ipsum nescio qua permotus animi diuinatione non despero. Sed hoc nihil ad te nostrum est onus. illud velim sic habeas quod itelliges. hac re nouata aditum poti9 aliquit ad meũ erga te studium. quo nihil videbitur addi posse quam quicq̃ esse detractum. cum hec scribebam censerem te iam esse sperabam. eo breuior ē epistola vt aduersus mgr̃um morum modestior.

Seruius Sulpicius. S. D. M. C.

POsq̃ mihi renuntiatuꝫ est de obitu Tulie filie tue. sane q̃ pro eo ac debui grauiter molesteq; tuli coiemq; eã calamitatẽ existimaui. q si istic fuissẽ neq; tibi defuissẽ coramq; meũ dolorẽ tibi declarassem. & si genus hoc cõsolationis minimuꝫ atq; acerbum est ꝓpterea qa per quos ea fieri debent propinquos ac familiares ipsi pari molestia afficiunt. neq; sine lachrimis multis id conari possunt. vt magis ipi videantur alioꝝ consolatione indigere q̃ aliis possẽ suum officiũ prestare. tñ que in presentia in mẽtem mihi venerunt. decreui. breui ad te ꝑscribere. non ꝙ ea te fugere existimem. sed ꝙ forsitã dolore impeditus. minus ea perspicias. Quid est ꝙ te tantopere commoueat tu9 dolor intestin9

Cogita queadmodum adhuc fortuna nobiscum egerit ·ea nobis erepta esse que hominibus non minus q̃ liberi cara esse debent· Patriã ·dignitatem honestatem honores omnes hoc vno ĩ comodo addito·quid ad dolorem adiungi potuit ·aut qui non in illis rebus exercitatus animus calere iam debet atq; oĩa minoris existimare · An illius vicem credo doles quotiẽs in eã cogitationẽ necesse est & tu veneris & nos sepe incidimus his temporibus non pessime cum his esse actũ q̃bus sine dolore licitum est mortẽ cum vita cõmutarẽ. Quibus autem fuit q̃ illã magnopere hoc tempore forte ad viuendũ inuitare posset ·que res que spes q̃d animi solatiũ vt cum aliquo adolescente primario cõiuncta etatẽ gereret· Licitum est tibi credo pro tua dignitate ·ex hac iuuẽtute generum diligere· Cuius fidei liberos tuos tu te cõmitterre putares· An vt ea liberos ex se pareret q̊s cũ florẽtes videret letaretẽ· q rẽ a parẽte traditã p se tenere possẽt honorẽ ordinatiq; petituri essẽt· ĩ re pu· ĩ amicorum negociis libertate sua vti· Quid borum fuit q̃d nõ q̃uis q̃ datũ ẽ ad eptũ sit· aut vero malũ est liberos amitterẽ· malũ nisi h° peius sit hec sufficerẽ & ppeti· q̃ res mihi ñ mediocrẽ ꝯsolationẽ attulit volo tibi comẽorarẽ si forte eadem res tibi dolorem minuere posset·

VEx asia rediens cum ab egina megarem versus nauigarem. Cepi regiones circum circa respice re. post me erat egina. ante megare dextra pir/ us. sinistra corinthus: que oppida quodā tēpore florentissima fuerūt Nunc prostrata z dirupta ante oculos iacent. Cepi egomet mecum sic cogi tare. Em nos homunculi indignamur si qs nr̄um interiit. aut occisus est quorum vita breuior eē debet. cum vno loco tot oppidorum cadauera ꝓ iecta iacent. Vis ne tu te serui cohibere & me/ minisse hoīem te esse natum. Crede mihi cogita tione ea non mediocriter sum confirmatus. Hoc idem si tibi videtur fac ante oculos tibi ꝓponas. modo vno tempor̄ tot viri clarissimi interierūt de imperio preterea tanta dimicatio facta ē oēs prouintie conquassate sunt. in vnius mulier cule animula. si iactura facta est tantopere co moue ris. Que si hoc tempore non diem suuȝ obiisset: paucis post annis. tamen ei morierendum fuit: qm̄ homo nata fuerat. Et tu ob hisce rebus ani/ mum ad cogitationem tuam aduoca. atqꝫ ea po/ cius reminiscere. que digna tua persona sunt. Il la quam diu ei opus fuerat vixisse. vna cum re pu. fuisse te prm̄ suum pretorē consulē. augureȝ vidisse adolescentibus primariis nuptam fuisse. Oibus bonis ꝑ functa eē cū res pu. occidet̄ vita

excessisse. Quid est q tu aut illa cũ fortuna hoc
noie conqueri possis. Denicq noli te obliuisci. Ci
ceronem esse. & eum q aliis consueuerat pcipe
re. z dare consiliũ. necq imitari malos medicos.
qui in alienis moribus pfitentur tenere se medi
cine scientiã ipsi se curare non possunt. Sed poti
us que aliis tute pcipere soles ea tu te tibi subi-
ciatcq animũ ppone. nullus dolor ẽ quem non lõ
ginquitas tẽporis minuat. ac molliat hoc te ex-
pectare tẽpus tibi turpe ẽ ac nõ ei rei p sapien
tia tua te occurrer̃ Quod si quis etiã inferis sen
sus ẽ qui illius in te amor fuit. pietasq in oẽs su
os. hoc certe illa te facere non vult. Da hoc illi
mortue. Da ceteris amicis ac familiarib9 q tuo
dolori merẽt. Da patrie vt si qua in re opus sit
opera z cõsilio tuo vti possit. Denicq qm̃ in eaz
fortunã deuenimus. vt etiã huic rei nobis pser
uiendũ sit noli cõmittere vt quisq̃ te putet. non
tam philia q̃ rei pu. tẽpora & alioz victoriã lu-
gere. Plura me ad te de hac re scribere pudet.
ne videar prudẽtie tue diffidere. Quare si hoc
vnum pposuero. finẽ faciam scribendi. Vidim9
aliqciens scdaz te ferre fortunã pulcherrie mag
nãq ex ea re te laudẽ adipisci Fac aliqñ itelligi9
aduersã qcq te eq ferr̃ posse necq id mai9 q̃ dbeat
ad onus videri ne ex oib9 virtutib9 hec una tibi

videatur deesse. Quod ad me attineret cum te tranquiliore animo esse cognouero. de his reb9 que hic geruntur quemadmodum se prouīcia habeat. te certiorem faciam. Vale.

M. T. C. S. P. D. Seruilio sulpicio.

EGo vero serui vellem. vt scribis in meo grauissimo casu affuisses. quantum enī presens adiuuare potueris & consolando. & prope eque dolendo facile ex eo intelligo ꝙ litteris tuis lectis aliquantum acquieui. Nam & ea scripsisti q̄ leuare luctū possent. & in me cōsolando non mediocriter ipse animi dolorē adhibuisti. Seruius tn̄ tuus ōibus officiis que illi tēpori tribui potuerūt declarauit. & quāti ipē me faceret. z quē suū talē erga me animū tibi gratū putarē fore. Cuius officia iocundiora. si sepe mihi fuerunt nunq̄ tn̄ graciora. me aūt non oratio tua solum & societas pene egritudinis sed & auctoritas cōsolat. Turpe. n. esse existīo me nō ita ferre casū meū vt tu tali sapientia pdit9 ferēdū putas. s; opprimor īterdū & vix resisto dolori. ꝙ ea mihi solacia deficiunt. q̄ ceteris q̄z mihi exempla propono simili in fortuna non defuerunt.

Nam & quintus maximus qui filium consularez
clarum virum & magnis rebus gestis amisit.
Et Lucius Paulus qui duo septem diebus. & no
ster Gallus z Marcus Cato qui summo ingenio
summa virtute & filium perdidit. His tpib9 fu
erunt vt eos tū ipsoꝝ dignitas cōsolaret. tū que
ex re pu. consequebatur. Mihi autem amissis or
namentis his que ipse commemoras queq₃ eram
maximis laboribus adeptus. Vnum manebat il
lud solacium quod ereptum est. non amicorum
negociis. non rei pu. procuratione ipediebantur
cogitationes mee cure. Nihil in foro agere libe
bat aspicere curiam non poteram. existimabam
id quod erat omnes me & industrie mee fruct9
& fortune perdidisse Sed cum cogitarem hec mi
hi tecum etiam cum quibusdam esse cōmunia &
cum frangerez iam ipse. cogererq₃ illa ferre tol
leranter. habebam quo fugerem vbi acquiesce
rem. cuius in sermone & suauitate omnes curas
doloresq₃ deponerem. Nunc autem tam graui
vulnere accepta est illa que consensuisse videbā
tur. Non. n. vt tū a re publica confugere possuz
vt in eis bōis acqescam. Itaq₃ & domo absuz z fo
ro q₃ nec eū dolorē quē a re pu. capio do9 iā cōso
lari pōt Nec dōesticū res pu. q̊ magis te expecto

teq; videre q̃ primum cupio· Maior mihi ratio afferre nulla potest· q̃ coniunctio consuetudinis sermonumq; nostrorum· q̃q̃ sperabam tuum aduē- tum· sic enim audiebam appropinquare· Ego au tem tum multis de causis te expecto q̃ primum videre tum etiam vt ante commentemur inter nos qua ratione nobis traducendum sit· hoc tē- pus quod est totum ad vnius voluntatem accom modandum & prudentis & liberalis & vt per- spexisse videor· nec a me alieni z tibi amicissimi· Quod cum ita sit magne est tamen deliberatio- nis· que ratio sit ineunda nobis nō agendi aliqd sed illius concessu de beneficio quiescendi· Vale

M·T·C· Marcello·S·P·D·

ET si eo ad hūc te consilio vsum ītelligo· vt id reprehendere non audeam· nō qn habeo ipse discentiam· sed q ea te sapiē tia esse iudicem· vt meum consilium non antepo nam tuo· tamen vt amicitie nostre vetusta· & tu a summa erga me beniuolentia· que mihi iam a pueritia cognita est· me orta est· vt ea scribe- rem ad te· que saluti tue conducere arbitrarer· & non aliena esse ducerem a dignitate· Ego cum eum te ipse qui horum malorum inicia mul to ante videris consolatum magnificentissime·

atq; optīe gesseris · preclare meminissem · sed idē etiam illa vidi · neq; concilium ciuilis belli · ita gerendi neq; copias · Gn̄ · Pompei neq; genus exercitus probare semperq; summe diffidere quaz nisi sententia me quoq; fuisse memoria tenere te arbitror · Ita ergo ne tumultum interfuisti rebus gerendis & ego id semper egi ne interessez · Non enim hic rebus pugnabamus · quibus valere poteramus · consilio autctoritate · causa que erant in nobis superiora · Sed lacertis & viribus quibus pares non eramus · Victi sumus igitur · Aut si dignitas vinci non potest fracti certe & abiecti · In quo tuum consilium nemo potest nō maxime laudare q̄ cum spe vincendi simul abiecisti · certandi etiam cupiditatem ostendistiq; sapientem & bonum ciuem · inicia belli ciuilis inuitum suscipere extrema non libenter persequi · Qui non idem consilium quod tu sicuti sunt eas video in duo genera esse distractos · Aut eniz renouare bellum conati sunt · Hiq; in Affricam cōtulerunt Aut quemadmodum nos se victos esse crediderunt · Medium quoddam tuum consiliuz fuit · qui hoc fortasse humilis animi duceres illō pertinacis · Fateor a plerisq; · vel dicam ab hominibus sapiens tuum consilium · a multis etiā magni atq; fortis animi iudicatū Sed habet ista ratio

vt in q̄dem

vt mihi quidem videtur · quendaꝫ modum pſer/
tim cum tibi nihil deeſſe arbitrer ad tuas fortu
nas omnes optinendas · preter voluntatē · Sic · n ·
intellexi nihil aliud eſſe quod dubitationē affer
ret ei penes que ē poteſtas | niſi ꝙ vereret̄ ne tu
illud beneficium omnino nō putares | de quo qꝺ
ſentiam nihil actinet dicere · cum appareat ipſe
quod fecerim · ſed tamen ſi iam ita conſtituiſſes
vt abeſſe perpetuo malles | q̄ ea que nolles vide/
re · tamen id cogitare deberes vbicunqꝫ eſſes te
fore in eius ipſius quem fugeres poteſtate · qui
ſi facile paſſurus eſſet te carentem patria | & for
tunis tuis quiete z libere viuere | cogitandum ti
bi tamen eſſet Rome · ne | & domi tue cuiuſmodi
res eſſet | An Mithileis | aut Rodi malles viuere ·
Sed cum ita late pateat ei9 poteſtas quem vere
mur | vt terrarum orbem complexaſſet · nōne ma
ius ſine periculo domi eſſe | q̄ cuꝫ periculo aliene ·
Equidem etiā ſi oppetenda mors eſſet | domi | atqꝫ
in patria mallem | q̄ in externis | atqꝫ alienis locis ·
Hoc idē oēs qui te diligunt ſentiunt · Quorum ē
magna pro tuis maximis | clariſſimiſqꝫ virtutib9
multitudo · Habemus etiā rationē rei familiariſ
tue | quā diſſipare volu9 · Nā z ſi nullā pōt accipe
iniuriā q̄ futura perpetua ſit · Propterea ꝙ neqꝫ
is qui tenet rem pu · patiet̄ · neqꝫ ipſa res pu · tn̄

ineptum predonum in tuas fortunas fieri nolo.
Hi autem qui essent. auderem scriber̄ nisi te in
telligere considerem. hic te unius sollicitudines/
vnius etiam multe & assidue lachrime. C. Mar
celli fratris optimi deprecatur. nos cura et do-
lore proximi sumus/precibus tardiores/quid vis
adeundi. cum ipse deprecatione eguerimus: non
habemus. Gratiā tantum possumus/quātū victi.
sed tamen consilio/studio Marcello non desum9.
a tuis reliquiis non adhibemur. ad omnia parati
sumus. Vale.

M.T.C.Imp.S.P.D.Marcello

NEq; monere te audeo p̄stanti prudentia
viꝝ. nec cōfirmar̄ maximi animi hoīeꝫ
viꝝq; fortissimū. consolari vero nullo mō. Nam
si ea que acciderunt. ita fers ut audio gratulari
magis uirtuti debeo q̄ consolari dolorem tuum.
Sin te tanta mala rei pub. frangunt non ita abū-
do īgenio ut te cōsuler. cū ip̄e me nō possim. Re
liquum est igit̄ vt tibi me in oī re cū p̄beam. p̄s-
temq; vt ad oīa que uelit ita adsim presto vt me
non solū oīa debere tua cā. sed ea quoq; etiā que
non possim putent. Illud tn̄ multū me monuisse
vel censuisse puta vel ꝓpter beniuolentiā tacer̄

non potuisse ·vt quid ego facio tu quoq̃ anĩum inducas·si sit aliqua res pu·in ea te esse oporter̃ iudicio hominum teq̃ principem necessitate ce dentem tempori·Sin autem nulla sit·hunc tñ ap tissimum esse & ad exulãdum locum ·Si enim li bertatem sequimur quis locus hoc dominatu ua cat·Sin qualemcunq̃ locum que est domestica se de iocundior·sed mihi crede etiã is q̃ omnia ten3 fauet ingeniis·nobilitatem vero & dignitates hominum q̃tum ei res & ipsius cã cõcedit ample ctitur ·Sed plura q̃ statueram·Redeo ergo ad vnum illud me tuum fore ·cum tuis si mõ erunt tui·si minus me certe in omnibus reb9 satis nr̃e coniunctioni amoriq̃ facturu3·Vale·

M·T·C·Marcello·S·P·D·

ET si p paucis añ diebus qnto dederam nunctio licteras ad te pluribus verbis scriptas·quibus declarauera3 q̊ te anĩo censerem esse oportere·& quid tibi faciendũ ar bitrarer·tñ cum thephilus libertus tuus ꝓficis ceret·cuius ego fidem erga te beniuolentiãq̃ p spexerã sine meis lr̃is·eu3 ad te venire nolui·Iis dem igit̃ de rebus etiã atq̃ etiã hortor quib9 su perioribus lr̃is hortatus sum ut in ea re pu·que

cunꝙ est q̃ primũ velis esse Multa videbis for
tasse que nõ nolles non plura tñ q̃ audis quotidie
non est porro tuũ vno sensu solũ oculoꝝ moue
ri · cum illud idẽ auribus ꝑcipias · quod esset ma
gis videri solet · minus laborare · At tibi ipsi di-
cendum erit aliquid quod non sentias · aut faciẽ
dum quod non probes · Primũ tẽpori cedere · i ·
necessitati parere sempꝙ sapientis est habitum ·
deinde non habet vt nunc quidẽ est id vicii res
dicere fortasse que sentias non licet · tacere pla-
ne licet · omnia enim delata ad vnũ sunt · Is vta
tur cõsilio ne suoꝝ quidem · sed suo ꝙ non multo
secus fieret · si is rem pu · teneret quem secuti su
mus · An qui in bello cum omnium nr̃orum con
iunctuꝫ esset periculũ · suo z ceteroꝝ boium mi
nime prudentiũ consilio vteret̃ · eũ magis coiem
censemus in victoria futuꝝ fuisse · q̃ in certis re
bus fuisset · Et qui nec te consule tuum sapientis
simum consiliũ secutus esset nec fratre tuo consu
latuꝫ ex auc̃te tua gerente vobis autoribus vti
voluerit · Nunc omnia tenentẽ nr̃as snĩas desidea
ratuꝝ cẽsus fuisse · oĩa sunt misera in bellis ciui-
libus que maiores nr̃i ne semel quidẽ nr̃a etas se
pe iam sensit · sed miserius mihi q̃ ipsa victoria
que etiã si ad meliores venit · tñ ꝑditi eos ipsos
ferociores impotentioresꝙ reddit · vt etiam si

nostra tales non sint · necessitate esse cogantur multa enim victoria eorum arbitrio · per quos vicit etiam inuito facienda sunt · An tu non vi/debas mecum simul q̃ illa crudelis esset futura victoria · Igitur tunc quoq; careres patria neq; nolles videre · non inquies ego eniʒ ipse tenerẽ opes & dignitatem meã · Vt erat tue virtutis in minimis tuas res ponere · de re pu · vehementi9 laborare. deinde qui finis istius consilii est · Naʒ adhuc & factũ probatur vt in tali re & fortuna laudatur · factũ quidem ꝙ & inicium belli neces sario secutus sis & extrema sapienter ꝑsequi no lueris fortuna · ꝓ honesto ocio teneris z statum & famam dignitatis tue · nunc vero nec locus ti/bi nullus dulcior esse debet patria nec eã dilige re min9 debes ꝙ deformior est · sed misereri po tius · nec eam multis claris viris orbatã priuari & aspectu tuo deniq; si fuit magni animi non es se supplicẽ victori vide ne supbi sit aspnari eius dem libertatẽ & sapiẽtis ẽ carere patria duri nõ desiderari · z si re pu · non possis frui stultũ ẽ nol le priuata · Caput illud ẽ vt si istavita tibi como dior esse videatur cogitandũ tñ sit ne tucior nõ sit magna gladioꝝ ẽ licentia · sed in extremis lo/cus minor etiã ad facin9 verecũdia · Mihi salus tua tãta cura ẽ · vt Marcelli frĩ tuo · aut par · aut

certe ꝓximus sim tuū ē consulere temporib9 & incolumitatis & vite & fortunis tuis. Vale.

M.T.C.S.P.D. Marco Marcello

ET si nihil noui ꝙ ad te scriberē magisꝙ licteras tuas iam expectare incipiebā. vel te potius ipsuꝫ cum Theophul9 nr̄ proficisceretur. non potui nihil ei licteraꝝ dar̄ Cura igit̄ ut q̄ primum venias. Venies enī mihi crede expectatus. non solū nobis. i. tuis sed ꝓrsus omnibus. venit enim mihi in mentem. subuereri interdum ne te delectet tarda decessio. ꝙ si nullū haberes sensū nisi oculoruꝫ ꝓrsus tibi ignoscerē. si quosdā nolles videre. sed cum leuiora non multo essent que audirentur. q̄ que viderētur suspicarem autem multo interesse rei familiaris tue q̄ primum venire. atꝙ in omnes partes valere putaui. ea de re te esse admonenduꝫ. Sed qm̄ quod mihi placeret ostendi reliqua tu pro tua prudentia considerabis. Me tamen velim ꝙ ad tēpus te expectem9 certiorē facias. Vale.

Marcellus. S.P.D. Ciceroni

PLurimū valuisse apud me tuā semper
auctem · cum in omni re tuā in hoc max
imo negotio potes existimare cuꝫ mihi
consul Marcellus fr amantissim9 mei · non solū
consilium daret · sed precibus quoq; me obsecra
rem · non prius mihi persuadere potuit · q̄ tuis ē
effectus lr̄is · vt vterer vestro potissimū cōsilio ·
Res q̄ admodū sit acta vestre mihi lr̄e declarāt ·
Gratulatio tua (& si mihi ē ꝓbatissima) qꝫ ab op
timo fit animo tn̄ hoc mihi multo iocundius ē &
gratius · qꝫ in summa paucitate amicoꝝ ꝓpinq̄ꝝ
ac necessarioꝝ q vere mee saluti fauerēt · te cu
pidissimū mei singularēq; mihi beniuolētiā p̄sti
tisse cognoui · reliq̄ sūt eiusmōi · qb9 ego q̄m hec
erāt tp̄a · facile ꝛ eq̄ aīo carebā · h° vero eiusmōi
eē statuo · vt sn̄ taliū viroꝝ ꝛ amicoꝝ beniuolē
tia · neq; i ad̄ūsa neq; inscd̄a fortūa q̄sq̄ viuer̄ pos
sit · itaq; in h° ego mihi gratulor · tu h° ut ītelli
gas hōi amicissimo te tribuisse · officiū re vt ser
uus tibi p̄stabo · Vale

Seruius · S · P · D · Ciceroni ·

ET si scio non iocundissimū me nuntium
vobis allatuꝝ · tn̄ quoniā casus ꝛ natura
in bonis d̄n̄atur · visuꝫ est faciendū quo
quomō mea res se haberet · vos cerciores facere

x·Kł·Iulii·cū ab epidauro pireū naui aduect9 essem·ibi Marcellū collegā nr̄m ꝯueni eūq; diez ibi consumsi vt cum eo essem·Postero die cū ab eo digressus essem eo consilio vt ab Athenis in Boeciam irem·reliqq; iurisdictionē absoluerē: Ille vt ibat maias in Italiaz versus nauigaturus erat·Postridie cū ab Athenis ꝓficisci in animo haberē·circiter horā decimā noctis·C·postum9 familiaris eius ad me venit & mihi nuntiauit· M·Marcellū collegā nr̄m·post cene tempus a Publio magio Cilone familiare eius pugiōe p/cussum esse & duo vulnera accepisse· Vnum in stomacho Altez in capite secundū aurē·sperare tñ eum viuere posse·Magiū seipm̄ interfecisse· Postea se a Marcello ad me missū esse·q nunciaret z rogaret vti medicos coegi·z e vestigio eo sum ꝓfectus ·Primam luce cum non longe a Pireo abessem·Puer Alcidini obuiam mihi venit cum codicillis·in quibus erat scriptum paulo añ lucem·Marcellum suuz diem obiisse Ita vir clarissimus ab homine deterrimo acerbissimo morte est affectus/Et tui inimici propter dignitatē pepercerāt·inuētus ē amic9 q ei mortē afferret Ego tñ ad tabernaculū eius prexi·inueni duos libertos & pauculos seruos· Reliquos aiebant ꝓfugisse metu ꝑterritos·dñs eorum ante taber

naculum interfectus esset. Coactus sum in eadē illa leticia. qua ipe delatus erā. meisq lecticariis in vrbem eum referre. ibiq p ea copia q̄ Athenis erat funus ei satis amplū faciendū curaui. ab Atheniensibus locū sepulture intra vrbē ut darem īpetrare non potui. q religione se īpediri dicerent. Neq tñ id antea cuiq̄ concesserant. qd pximum fuit vti in quo vellemus eum gymnasio sepeliremur nobis pmiserūt. Nos in nobilissimo vrbe terraz gymnasio Accbademie locū d legimus. ibiq eū cōbussim9. Posteaq curauim9 vt eidem Athenienses in eodē loco monumentū ei marmoreum faciendū locarent. Itaq nr̄a officia fuerūt p collega z ppinquitate viuo z mortuo oīa ei p̄stitim9. Vale. d. p. kl. Iulii Athenis

M. T. C. S. P. D. Publio phigulo.

Qu Veretī mihi iā diu qd ad te potissimū scriberē. nō mō certa res vlla. s3 ne genus quidē lr̄arum vsitatū veniebat i mētem. vnā enī3 ptē z consuetudinē eaz epistolaz qbus scđis rebus vti solebam9. tpus eripuerat. pfeceratq fortūa ne qd ad talē scriber posse aut omnino cogitare relinquebatur triste quoddam & miseū. & his temporibus consentaneū gen9

licterarum· Id quoq; deficiebat in me in quo de bebat esse aut ꝓmissio auxilii alicuius ·aut con/ solatio doloris tui· Quid pollicerer non erat· ip se enim pari fortuna abiectus· alioꝝ opibus ca/ sus meos substentabam· sepiusq; mihi veniebat i mentem queri ꝙ ita viuerem· q̃ gaudere ꝙ uiue rem quanq̃ enim nulla me ipsum priuatū pepu lit insignis iniuria ·nec mihi quicq̃ tali tempore in mentem venit optarẽ ꝙ non ultro mihi· Cesar detulerit· nihilominus tñ eis conficior curis vt ipsum ꝙ manent in vita me peccare existimem· careo enim tum familiarissimis multis quos aut mors eripuit nobis·aut abstraxit fuga· tum om nibus amicis quoꝝ beniuolentia nobis concilia/ ret ꝑ me quondã te socio defensa ẽ res pu· ver/ sorq; in eoꝝ naufragiis de bonoꝝ direptionib9 nec audio solũ ꝙ ipsũ esset miseꝝ· sed etiã uideo q̊ nihil ẽ acerbius eoꝝ fortunas dissipari· Qui/ bus non solũ adiutoribus illud incendiũ extinx/ imus· & in q̃ vrbe mõ gratia· aucte gloria floru imus· in ea nũc his quidẽ oĩbus caremus· obtine mus ipsius· Cesaris sũmaꝫ erga nos humanitateꝫ sꝫ ea pl9 nõ põt q̃uis ꝛ mutatio oĩum reꝝ atq; tẽ poꝝ· itaq; orbꝫ his reb9 oĩbus q̄bus ꝛ natura me ꝛ volũtas ꝛ cõsuetudo assuefecerat· tũ ceteris ut q̄dẽ videor tũ mõ mihi displiceo· natus· n· ad agẽ

dam semp aliquid dignū viro ·nunc non mō agē
di rōem nullam habeo sed ne cogitandi quidem·
Et qui antea aut obscuris hominibus ·aut etiam
sontibus opitulari poterā nunc· Pu·nigidio·vni
omnium doctissimo & sanctissimo· maxima quō
dam gratia z mihi certe amicissimo·ne benigne
quidem polliceri possum· Ergo hoc ereptuz est
litteraꝝ genus· Reliquū est vt consoler & affe
ram rōes·quibus te a molestiis caner abducere·
At ea quidem facultas vel tui uel alterius conso
landi·in te summa est si vnq̄ in vllo fuit· Itaq̧ eā
partem que ab exquisita quadā rōne z doctrina
proficiscit̄·non attingam·tibi totam relinquam
Quid si forti & sapienti homini dignum· Quid
grauitas· Quid altitudo animi· Quid acta vita
tua· Quid studia· Quid artes quibus a pueritia
floruisti·a te flagitent tu uidebis ego quod in
telligere & sentire ·quia sū Rome & q̄a curo ac
tendoq̧ possū·id tibi affirmo·te ī istis molestiis
in q̄bus es hoc tempore non diutius futuruz· In
his aūt in quib9 et nos sumus· fortasse semp for
videor mihi perspicere primum ipsius animum
qui plurimum potest propensum ad salutem tuā
Non scribo hoc temere · quo minus familiaris
sum ·Hoc sum ad inuestigandum curiosior·quo
facilius quibus ē iratior·rn̄dere tristius possit·

Hoc est adhuc tardior ad te molestia liberandũ
Familiares vero eius & hi quidem qui illi iocun
dissimi sunt · mirabiliter & ad te locuntur · & sen
tiunt · Accedit eodem vulgi voluntas vel potius
consensus omnium · etiam illa quę minimum nũc
quidem potest sed possit necesse ē res pu · quas
cunq; vires habebit ab aliis ipsis quib9 tenetur
de te prope diē mihi crede · impetrabit · Redeo
igitur ad id vt iam tibi pollicear aliquid quod
primo obmiseram · Nam & complectar eius fa-
miliarissimos qui me ad modũ diligunt multũq;
mecum sunt & in ipsius consuetudinem quam ad
huc meus pudor mihi clausit insinuabo & certe
omnes vias persequar quib9 putabo ad quod uo
lumus peruenire posse · in hoc toto genere plu-
ra faciam q̃ scriberem audeo Ceteraq; que mihi
a multis promota esse certe scio · a me sunt para-
tissima · Nihil in re familiari mea ē quod ego me
um malim esse q̃ tuum · Hac de re de hoc genere
toto hoc scribo parcius · quod te id quod ipse cõ
fido · malo te esse usurum tuis · Extremum illud
vt te orter & obsecrē · animo ut maximo sis nec
ea solum memineris que ab aliis magnis viris ac
cepisti · sed etiam que ipe ingenio studioq; pepe
risti · que si colliges & sperabis omnia optime ·
& que accident qualiacũq; erunt sapienter feres

Sed hec tu melius vel optīe omniū. Ego qui per tinere ad te intelligam studiosissime. oiaq̄ diligentissime curabo. tuorumq̄ tristissimo meo tē pore meritoꝝ erga me mēoriā cōseruabo. Vale

M. T. C. Marco. Anthonio. S. P. D.

ET si statueram nullas ad te litteras mittere nisi cōmendacitias. non q̄ ea intelligerem satis apud te valere. sed ne his q̄ me interrogarent aliq̄d de nr̄a cōiunctiōe inminutum esse ostenderem. tamē cū Titus Pōponius homo oīm meorum in te studioꝝ & officioꝝ maxime cōscius tui cupidus. nostri amantissim9 ad te proficisceretur. aliquid mihi scribendum putaui. Presertim cum aliter ipsi Pomponio satisfacere non possem Ego si abs te summa officia desiderem. mirum nemini videri debeat. omnia enim a me in te profecta sunt que ad tuum commodum que ad honorem. que ad dignitatem ptinent. pro his rebus nullam mihi abs te relatā esse graciam. Tu es optimus testis. Contra etiam esse aliquid abs te esse profectum ex multis audiui Nam comperisse me non audeo dicere. nec forte id ipsum verbum ponam quod abs te aiunt falso ī me solere cōferri Sed ea q̄ ad me delata sunt

malo ex te Pomponio cui non minus molesta fu
erunt q̃ ex meis litteris cognoscere. Meus in te
animus q̃ singuli officio fuerit. & senatus & po-
pulus Ro. testis ē. Tu q̃ gratus erga me fueris
ipse existimare potes. q̃tum mihi debeant cete-
ri existimāt. Ego que tua causa antea feci volup
tatē sum adductus. posteaq̧ constantia tua. sed
reliqua mihi crede. multo maius meum studiu
maioremq̧ grauitatem & laborem desiderant.
Que si non profundere & perdere videbor om
nibus meis viribus sustinebo. Sin autem ingra-
ta esse sentiam non conmittam vt tibi ipse insa-
nire videar. ea que nunc sint officia & cuiusmo
di poteris ex Pomponio cognoscere Atq̧ ipsum
tibi Pomponium ita comēdo vt q̃q̃ ipsius causa
confide te facturum esse omnia. tamen abs te h°
petam vt si quid in te residet amoris erga me id
omne in Pomponii negocio ostendas z hoc mihi
nihil gratius facere potes. Vale.

M. T. C. Pompeio. S. P. D.

S s Itibi est q̄uo vis bene ē. ex litteris tu-
is quas publice misisti cepi etiam cum
ōibus incredibilem voluptatē. tantā. n.
spem ocii ostēdisti q̃ta ego semper ōibus te vno
fretus pollicebar Sz h° scito tuos veteres hostes

nouos aı̄cos vehementer litteris perculsos atq̧
magna spe deturbatos iacere· Ad me autez̧ litte
ras quas misisti· q̄q̄ exiguam significationez̧ tue
erga me voluntatis habebant·tamen mihi scito
iocundas fuisse nulla·n·re tam letari soleo q̄ me
oꝝ officiorum conscientia · quibus si qn̄ mutue
respondetur·apud me plus officii residere facil
lime patior·illud non dubito·quin si te mea sum
ma erga te studia·parū mihi adiunxerūt res pu·
nos inter nos conciliatura coniunctura q̧ sit· At
ne ignores quid ego in tuis litteris desiderē scri
bam aperte·sicut & mea natura·& nostra amici
tia postulat Res eas gessi quarū aliquam in tuis
litteris & nostre necessitudinis & rei pub·causa
gratulationē expectaui·quam ego abs te preter
missam esse arbitror·ꝙ verere ne cuius q̄ animū
offenderes · Sed scito ea q̄ nos pro salute patrie
gessimus orbis terre iudicio ac testimonio com/
probari·qui cum veneris tanto consilio tanta q̧
animi magnitudine a me gesta esse cognosces vt
tibi multo maiori q̄ Africanus fuit me non mul
to minorem·q̄ Lelium facile & in re pu· & ami
citia adiunctum esse paciare· Vale·

M·T·C·Vabinio·S·P·D

g Rata tibi mea officia esse non miror • Cognoui • n • te gratissimum omniū idq̄ nunq̄ destiti predicare • nec • n. tu mihi habuisti modo graciā verum etiam cumulatissi/me retulisti • Quamobrem reliquis tuis rebus oībus pari modo studio erga te & eadem volup tate cognosces • q̄ mihi feminam primariā Pōpe iam vxorem tuam conmendas • cum sura nostro statim tuis litteris lectis locutus sum vt ei me/is verbis diceret • vt quicquid esset mihi denun/tiaret • ne oīa que ea vellet summo studio curaq̄ facturum • Itaq̄ faciam eandē si opus esset vide/bitur ipse conueniam • tu tn̄ ei velim scribas • vt nullam rem neq̄ tam magnam neq̄ tam puā pu tet que mihi aut difficilis aut parum me digna videatur • Oīa que in tuis rebus agam • & non la boriosa mihi sed honesta videbunt̄ • De Dionisio si me amas confice quamcunq̄ ei fidem dederis prestabo • Si vero īprobus fuerit vt est duces e/um captum in triunpho • Dalmatis Dii malefa ciant qui tibi molesti sunt • Sed vt scribit breui capiētur • & illustrabunt res tuas gestas • semp̄q̄ enim habiti sunt bellicosi • Vale •

M • T • G • Ticio • S • P • D •

e T si vnus ex oibus minime suz ad te cō solandū accōmodat9 q̄ tm̄ ex tuis moles

tuis cepi doloris vt consolatione ipse egerē tn̄ cū longius a summi luct9 ab acerbitate meus abess3 dolor q̄ tu9 statui nostre necessitudinis esse mee q̄ in te beniuolentia non tacere tanto in tuo merore tam diu· Sed adhibere aliqua3 modicam cōsolationē q̄ dolorem leuare tuū posset· si min9 sanar̄ potuisset ·Est autē cōsolatio peruulgata qdē illa maxime q̄ semper in ore atq3 animo habere debemus· Homines nos vt esse meminerim9· ea lege natos vt oib9 telis fortune proposita sit vita nostra· neq3 esse recusandum quo minus ea q̄ nati sumus cōditione· viuamus ne ve tam grauiter eos casus feramus quos nullo consilio vitare possumus euentibusq3 alio2 memoria repetēdis nihil accidisse nobis noui cogita9· ne he neq3 cetere consolationes que sunt a sapientissimis viris vsurpate memorieq3 litteris prodite· tantu3 videntur proficere debere quantum status ipse nostre ciuitatis & hec probatio temporum predictorum cum beatissimi sint qui liberos nō susceperint minus autē miseri qui his tēporibus amiserunt· q̄ si eosdem bona autem deniq3 aliqua re pu· perdidissent q̄ si tuum te desiderium monet· aut si tuarum rerum cogitatione meres· nō facile exauriri tibi istum dolorem posse vniuersum puto· Sin illa te res cruciat· q̄ magis amoris

est vt eorū qui occiderunt miseras lugeas vt ea
non dicam · que sepissime & legi & audiui nihil
esse mali in morte in qua si resideat sensus īmor/
talitas illa · potius q̄ mors dicenda sit Sin sit amis
sus nulla videri misera debeat que non sentiatur
Hoc tamen non dubitas confirmare possum ea
miseri · parari inpendere rei pu · quiqꝫ relinquet̄
nullo modo mihi quidem deceptuꝫ esse videatur
Quid est enim iam non modo pudori · probitati
virtuti rectis studiis · bonis artibus · sed omnino
libertati ac saluti loci · Non me Ercule queq̄ au/
diui hoc grauissimo ac pestilentissimo anno ado
lescētulum aut pueꝝ mortuū qui mihi nō a diis
īmortalibus ereptus ex iis miseriis atqꝫ ex iniq̄s
sima conditione vite videret̄ Quare sit tibi vnū
hoc detrahi pōt ne quid his q̊s amasti mali putes
contisse per multū erit ex merore tuo diminutū
Relinquit̄ · n · simplex illa iam cura doloris tui q
non cū illis cōmunicabitur ꝟ ad te ipm ꝓprie re/
fertur · in qua non est iam grauitatis & sapiētie
tue qua tu a puero prestitisti īmoderatius casuꝫ
tuoꝝ incōmodorū qui sit ab eorum quos dilexe
ris miseria maloqꝫ seiunctꝰ enim eum semper te
& priuatis in rebus & publici prestitisti tuēda
tibi vt sit grauitas & cōstantie seruiendum · Nā
quod allatura est ipsa diuturnitas que maximos

luctus vetustate tollit· id nos precipere consilio prudentiaq; debem9· Eteni si nulla unq̃ fuit liberis amissis· tam animo ibecillo mulier que non aliquando lugendi modu3 fecerit· certo nos quod est dies allatura id consilio anteferre debemus· neq; expectare temporis medicinam quā representare ratione possum9 His ego litteris si quid profecissem existimabam quidē optandū me eē assecutum· sin minus forte valuissent· officio tñ esse finiturum viri beniuolentissimi atq; amicissimi· quem me tibi effuisse semp existimes veli3 & futu2 esse confidas· Vale·

M·T·C·Ti·Fabio·S·P·D·

T si egomet qui te consolari cupio cōsolandus ipse sim· Propterea quia nullam rem grauius tibi iam diu q̃ incōmodum tuu3· tñ te non ortor magnopere solū; sed etia3 pro amor̄ nostro rogo atq; oro· te colligas virumq; pbeas· & que conditio oēs homines· z quibus tēporib9 nati· sumus cogites· Plus tibi tua virtus dabit· q̃ fortuna abstulit· Propterea qd adeptus es qd non multos homines noui· amisisti q̃ plurimi homines nobilissimi· Ea deniq; videtur conditio impēdere legu3· iudiciorum tempo2 vt optime actum cum eo videatur esse · qui q̃ leuissima pena

ab hac re pu. decesserit. Tu vero qui & fortũas & liberos habeas. & nos ceterosq́ necessitudine & beniuolentia tecum coniunctissimos. Quicq́ magnam facultatem sis habiturus. nobiscum & cum omnibus tuis viuendi. & cum vnum sit iudicium ex tam multis quod reprehendatur. vt qđ vna sententia ea q̄ dubia potentia alicuius condonandũ existimetur. Omnibus his de causis debes istam molestiã qua leuissime ferre. Meus animus erit in te. liberosq́ tuos. semper quem tu esse vis & qui esse debet. Vale.

M. T. C. V. Hestinio. S. P. D.

GRate mihi tue littere fuerũt ex quib9 intellexi. qđ etiam sine litteris arbitrabar te summa cupiditate affectum esse vidẽdi mei. quod ego ita libenter accipio. vt tñ tibi non concedaꝫ. Nam tecum esse ita mihi cõia oĩa que opto contingant. vt vehementer velim vt. n. cum maior esset & viroꝝ & ciuiũ bonoruꝫ & iocundoruꝫ hoĩm & amantiũ mei copia. tamẽ erat nemo qui cum essem libentius q̃ tecum. & paucis quibus cum essem eque libenter. Hoc vero tempore cum alii interierint. alii absint. alii mutati voluntate sint. vnum medius fidius tecũ diem libentius posuerim q̃ hoc omne tempus cũ

plerisq; eorum quibus cum vno necessario · noli · n · existimare mihi non solitudinē iocundiorē esse · qua tamen ipsa vti non licet q̃ sermones eoru3 q frequēter domū mea3 · Excepto viro aut ad summū altero · Itaq; vtor eodē pfugio q̊ tibi vtēdū ceneso litterulis nostris preterea conscientia nostra etia3 consiliorum meorum · Ego · n · is sum quēad modū tu facilime potes existimare · qui nihil ūq̃ mea potius q̃ eorum ciuium causa fecerim · Cui nisi inuidisset · is quē tu nunq̃ amasti · me · n · amabas & ipse beatus esset & omnes boni. Ego su3 q nullius vim plus valere volui · q̃ honestum otiu3 Idemq; cum illa ipsa arma que semper timuera3 plus posse sensi q̃ illū consensum bonorum quem ego idem effeceram · q̃uis tota conditiōe pacem accipere malui q̃ viribus cum valentiore pugnare · Sed & hec & alia multa coram breui tempor̄ licebit · Neq; me tamen vlla res Rome tenet · nisi expectatio rerum Africanarum · Videtur · n · mihi res ī propinquū adducta discrimen · Puto autem mea non nihil interesse · q̃q̃ ad ipsum īter sit non sane intelligo · Veruntamē quicquid illīc nuntiatū sit n̄ longe abesse a cōsiliis amicorū Est enī res iam in eum locu3 adducta vt q̃q̃ multum intersit · inter eorum causas qui dimicant tamen īter victorias non multū interfuturum putē · Pla-

ne animus qui dubiis rebus forsitan fuerit īfir/
mior desperatis confirmatus est multū quē etiā
superiores littere confirmarūt· quibus intellexi
q̄ fortiter iniuriam feres Iuuitq; me tibi cū sum
maʒ humanitatem tum etiā tuas litteras profu
isse· Verum enim scribaʒ teneriore mihi animo
videbare sicut omnes fere vita ingenua in beata
ciuitate & in libera iussimus· sed vt illa secunda
moderate tulimus· sic hanc non solam aduersam·
sed funditus euersam fortunā fortiter ferre de
bemus· vt hoc saltem in maximis malis boni con
sequamur· vt mortē q̄ etiā beati contemnere de/
bemus· Propterea q; nullū sensuʒ esset habitura
Nunc sit affecti non modo contemnere debem9
sed etiā optare· Tu si me diligis fruere isto otio
tibiq; persuade preter culpam ac peccatum qua
semper caruisti & carebis homini accidere nihil
posse· quod sit horribile aut ptimescendū· Ego si
videbitur recte fieri posse Ad te veniam breui
Si quid acciderit vt mutandū consilium si te cer
tiorem faciam statim· Tu ita fac cupidus mei vi
dendi sis· vt istinc te ne moueas tam infirma va
litudine· nisi ex me prius quesiueris per litteras
quid te velim facere· me velim vt facis· diligas·
Valitudini tui tue vt tranquilitati animi seruias
Vale·:·

M·T·C·Tulio torquato·S·P·D·

SVperioribus litteris beniuolētia magis adductus·q̄ quo res ipsa postularet fui longior· Neq3·n·confirmatione nostra egebat virtus tua neq3 ea erat mea causa atq3 fortuna·vt cui ipsi oīa deessent·alterum confirmarem: Hoc in tempore breuior esse debeo siue·n·nihil tum op9 fuit tam multis verbis·nihilo magis nunc opus est·siue illud satis est presertiz cū asserit nihil noui· Nam & si cotidie aliquid audiuimus earum rerum quas ad te proferre existimo/summa tamen eadem est & idē exitus/ Quē ego tam video animo q̄ ea que oculis cernimus· Nec vero quicq̄ video quod non idem te videre certe scio· Nam & si quem exitum acies habitura sit/nemo diuinare potest/ tamen & belli exitum video· Et si id minus·hoc quidem certe cuz sit necesse alterutrū vincere· Qualis futura sit vel hec vel illa victoria·idq3 cum optime pspexi/tale video nihil vt mali videatur futurum· si id vel ante acciderit quod vel maximum ad timorem proponitur·Ita enim viuere vt cum sit viuendum miserrimum est mori autem nemo sapiens miserum dixit ne beato quidē·s3 ī ea res vrbe·in qua hec vel plura z ornatiora parietes ipsi loqui posse videantur· Ego tibi confirmo· & si

leuis est consolatio ex miseriis aliorum nihilo te nunc maiore in discrimine esse q̃ queuis auctoꝝ qui dixerunt alteri dimicant alteri victorem ti ment· Sed hec consolatio leuis est illa grauior q̃ te vti spero· Ego certe vtor· Neq; eni; dum ego tangar ulla re cum omni vacem culpa Et si non e ro sensu omnino carebo· Sed rursus noctu Athe nas quid ad te hec· Mihi tu tui· tua omnia maxi me cure sit· & dum viuam erunt· Vale·

M·T·C·L·Lucelio·S·P·D·

Oram me tecũ eadẽ hec ager̃ sepe conã tẽ detinuit pudor qda; pene subrustic9 Que nunc exprimam absens audatius· Epistola enim erubescit ardeo cupiditate incre dibili neq; vt arbitror reprehendenda· nomẽ vt nostru; scriptis illustret̃ & celebret̃ tuis· Quod & si sepe mihi ostẽdis te esse facturũ tñ ignoscas veli; huic festinationi mee· Genus· n· scriptoru; tuoꝝ & si erit semp a me vehemẽter expectatũ tñ vicit opinio; meã meq; ita ꝑ cepit vꝉ icẽdit vt cupe; q̃ celeritatẽ i mores nr̃os monumẽtis com mẽdari tuis· neq;· n· me solũ cõmẽoratio nõis pos teritatis ad spe; q̃da; ĩmortalitatis rapit· Sed ẽt illa cupiditas vt vel auctoritate testimoni tui·

vel iuditio beniuolentie. vel suauitate ingenii. viui perfruamur Neq; tñ hec cum scribebam ẽt nescius quantis oneribus primerer suspeptaruȝ rerum & iam institutarũ. Sed quia videba.ȝ Italici belli & ciuilis Istoriam iam pene a te esse pfectam dixeras autẽ mihi te reliquas res exordiri deesse mihi nolui quin te admonerẽ vt cogitares coniuncte ne malles cũ reliquis reb9 nostra contexere an vel multi greci fecerunt calisteos Troycum bellum timeus pirri polibius numantinuȝ qui omnes a suis perpetuis Istoriis ea que dixi bella seperauerunt. tu quoq; item ciuilẽ coniuratiõẽ ab bestilibus externisq; bellis non subiungeres. Equidem ad nostram laudem non multum video interesse sed ad improperatiõẽ meã quidã interesse. nõ te expectare donec ad locum venias. ac statiȝ causaȝ illã totã & tempus accipe z simul si vno in argumẽto vnaq; in persona mẽs mea tota versabit. Cerno iã animo q̃to oĩa vberiora atq; ornatiora futurum sint. Neq; tñ ignoro q̃ ĩprudenter faciam. qui primũ tantũ oneris tibi inponã. potest enĩ mihi denegari occupatio tua. deinde etiam vt ornes me postulem. Quid si illa tibi non tantopere videntur ornanda. sȝ tamẽ q semel verecrndie finis transierit cũ bene z grauiter oportet esse ĩpudẽtẽ Itaq; te plane etiã

rogo vt exornes eam vehementius· etiam que3 fortasse sentis z ī eo leges Istorie negligas· Graciamq3 illam de qua suauissime quodam in ꝓhemio scripsisti· a qua re affici non magis potuisse demōstras· q̃ hercle xenefogium illū a voluntate· Eam si me tibi vehementius cōmendabat· ne aspernere amoriq3 nostro plusculū q̃ cōcedit veritas largire ꝙ si te adducimus vt hoc suscipias· erit vt mihi persuadebo materies digna facultate & copia tua· Aprincipio enim coniurationis vsq3 ad reditum nostrum videtur mihi modicū quoddam corpus confici posse· in quo & illa poteris vti ciuilium coniurationum scientia vel in explicandis causis rerum nouarum vel in remedus incōmodorum· cum & reprehendes ea que vituperanda duces· Et que placebunt exponendis rationibus comprobabis Et si liberius vt cōsueuisti agendum putabis multorum in nos perfidiam insidias proditionem notabis· Multam etiam & casus nostri varietatem tibi in scribendo suppeditabūt· plenā cuiusdā voluptatis Que vehemēter aīos hoīz ī legēdo scripto r̄tiere possit Nihil ē· n· apti9 ad delectatōz lectoris q̃ tp̄m varietates fortūeq3 vicissitudiesq3 q̄ z si nobis optabiles ī expiūdo n̄ fuerūt ī legēdo tn̄ erūt iocūbi h3· n· p̄teriti doloris secura r̄cordatio delectatōz

Ceteris vere nulla perfunctis propria molestia Casus aūt alienos sine vllo dolore intuentib9 etiam ipsa misericordia est iocunda quā·n· nostruꝫ ille moriens apud mantinem etiam mantinē epaminundas non eum quadaꝫ miseratione delectat quintum deniq; sibi auelli iubet speculuꝫ·postea q̄ ei percontanti est dictum clipeum esse saluum vt etiam in vulneris dolore equo animo cum laude morietur·Cuius studium in legendo nō ereptum temistodis fuga redituq; retinetur· Etenīꝫ ordo ipse ante alium mediocriter nos retinet q̄si enumeratione fastorum· At viri sepe excellentis ancipites · Variq; casus habent admiratiōm expectationē leticiam·molestiam·spem·timorē Si vero exitu notabili concluduntur·expletur animus iocundissima lectiōis voluptate·Quo mihi acciderit optatius· si in hac sententia fueris ita continentibus tuis scriptis in quibus perpetuam rerum gestarum · Instoriarum complecteris·secernas hanc quasi fabulam rerum euentorumq; nostrorum· Habet enim varios actus multas actiones·& consiliorum & temporum ac ne vereor ne asseptaculā q̄dam aucupari tuā graciaꝫ videar·Cū demōstrē me a te potissimū ornari celebrariq; velle Neq;·n·tu es is qui sis nesci9 Et qui non eos magis·q te ñ admirēt iuidos q̄ eo s

qui laudent te assertatores arbitrare· neqꝫ autez ego sum ita demens · vt me sempiterne glorie p eum commendari velim qui non ipse quoqꝫ ī me cōmendando propriam ingenii gloriam cōsequa tur · Neqꝫ enim Alexander ille gratie causa ab Apelle potissimum pingi· & a Lisippo fīgi vo lebat Sed ꝙ vllorum artem tum ipsis tum etiam sibi glorie fore putabat Atqꝫ illi artificis corpo ris simulacra ignotis nota faciebant · Que vel si nulla sint nihilo sicut tamen obscuriores clari vi ri· Nec minus est sparsiates Hagesilaus ille per hibendus qui neqꝫ pictam neqꝫ fictam imaginē suam passus ē q̄ qui in eo genere laborauit· Vn9 enim Senophontis libellos in eo rege laudando facile omnes imagines hominum statuasqꝫ supa uit· Itaqꝫ hoc mihi prestantius fuerit & ad leti/ ciam animi & ad memorie dignitatem si in tua scripta peruenero q̄ si etiam ceterorum· ꝙ non i genium mihi solum suppeditatum fuerit tuum· sicut timoleōti a timeo aut ab ero dato themisto cli sed etiam autoritas clarissimi & spectantissi/ mi viri & re· pub· maximis grauissimisqꝫ causis cogniti atqꝫ in primis probati viri vt mihi non solum preconium quod cum in sigeū venisset A lexander ab homero achilli tributum esse dixit· sed etiam graue testimonium impertitum clari

Hominus

hominis magniq; videatur. Placet enim Hector ille mihi neuianus qui non tantum laudari se letatur Sed addit etiam a laudato viro quod si a te non impetro hoc est si que te res impedierit. neq; enim phas esse arbitror quicq̄ me rogantē abs te nō impetrare cogor fortasse facere qd̄ nō nulli sepe reprehendunt. Scribam ipsa de me multorum tamen exemplo & clarorum virorum s3 quod te non fugit hec sunt in hoc genere vicia & verecundius ipsi de sese scribant necesse est si quid est laudandum & pretereāt. Si quid reprehendendum ē Accedit etiā vt minor sit fides minor autoritas. Multi deniq; reprehendent & dicant verecundiores esse p̄cones ludorum gynicorum qui cum ceteris coronas imposuerant victoribus eorumq; nomina magna voce p̄nuntiarīt cum ipsi ante ludoꝝ missionē corona donent̄ alium p̄conē adhibeant ne sua voce ipsi se maiores esse p̄dicant Hec nos vitare cupim9 & si recipis causam nr̄am vitabimus Idq; vt facias rogamus ac forte mirere cur quom mihi sepe ostenderis te acuratissime nr̄oꝝ u3 tēpoꝝ consilia atq; euentus lr̄is mandatuꝝ ad te id nunc tantopere & tā multis verbis petamus. Illa nos cupiditas incendit de qua initio scripsi festinatiōis q; alacres animo sumus vt & ceteri viuentibus nobis ex lr̄is

tuis nos cognoscant z nosmetipsi viui gloria nr̄a perfruamur his de r̄bus quid acturus sis si tibi non est molestum rescribes mihi veli si enim sus-cipis causam conficior commentarios reꝝ omni um. si autem differs me in tempus aliud corā te cum loquar. Tu īterea non cessabis & ea que ha bes instituta perpolies nosq̄ʒ diliges. Vale.

M.T.C.Planco.S.P.D.

Ut absfui proficiscens in gretiam & pos tea q̄ de meo cursu rei pu. sum voce re uocatus nunq̄ per Marcum Anthoniū quietus fui cuius tanta est vero insolentia nam id quidem vulgare vicium est sed est inhumani tas non modo vt vocem sed ne vultum quidem libeꝝ possit ferre cuiusq̄. Itaqʒ mihi maxime cu re est non de mea quidem vita cum satis feci vl' etati vel factis. vel si quid etiam hoc ad rem pti neret gloria sed me patria sollicitat In primisqʒ mi planctе expectato consolatus tui que ita lon ga est vt optandum sit vt possumus ad id tēpus rei pu. spiritum ducere. que pōt enim spes esse in ea re pu. in qua homines impudentissimi atqʒ intemporantissimi armis oppressa sunt omnia & in qua nec senatus nec populus vim habet vllam.

nec leges ulle sunt nec iudicia nec omnino simul
acrum aliquod aut vestigiũ ciuitatis. Sed quan-
do acta oĩa mitti ad te arbitrabar, nihil erat q̃d
singulis de rebus scriberẽ. Illud aũt erat amoris
mei quẽ a tua pueritia subceptũ non seruari solũ
sed etiã auxi monere te atq̃ ortari, ut in rẽ pu.
omni cogitatione curaq̃ incumberes. q̃ si ad tuũ
tempus ꝑducit̃ facilis gubernatio ẽ. Ut ꝑduca
tur aũt magne cũ diligẽtie ẽ tuꝫ etiã fortune. sꝫ
& te aliq̃n ante ut spero habebimus & ꝑterq̃ ꝙ
rei pu. consulere debemus. Tñ tue dignitati ita
fauemus ut omne nr̃m consiliũ studiũ officiũ op
am laborẽ diligentiã ad amplitudinẽ tuam con-
feramus. Itaq̃ facilime & rei pu. que mihi caris
sima ẽ & amicitie nr̃e quam sanctissime nobis co
lendam puto me intelligo satisfactuꝝ. Furnium
nr̃m tanti a te fieri. Quantũ ipsius humanitas
& dignitas postulat nec miror z gaudeo teq̃ hᵒ
existĩare volo quicq̃d in eũ officii iudiciiq̃ cõtu
leris Id ita me accipe ut ĩ me ipm te putẽ cõtu-
lissem. Vale.

M. T. C. Planco. S. P. D.

Cum studiũ honori tuo ꝑ necessitudine
nr̃a non defuisset. Si aut tute in senatũ
aut honeste venire potuissem. sed nec

sine piculo quisq̄ libere de re pu· sensiés versari pōt inpunitate gladiorum. Nec nr̄e dignitatis vid̄ tur esse ibi sniam̄ de re pu· dicere vbi me & me lius & propi9 audiunt armati q̄ senatores· Qua ppter in priuatis rebus nullius neq3 officiū neq3 studiū meum desiderabis Ne in publicis quidē sed quid erit in quo me interesse sit nunq̄ deero ne cum piculo quidē meo dignitati tue · In his autem rebus que nihilominus vt ego absim con fici possint peto a te vt mei rationem habere ve lis & salutis & dignitatis mee· Vale·

M·T·C·Planto·S·P·D·

CVm z ipm Furniū p se vidi libētissime tum hoc libentius qui illū audiens te vi debar audire· Nam z in re militari vir tutem z in administrāda puintia iustitiā Et in oī genere prudentia mihi tua exposuit ·Et p̄terea mihi non ignotam etiā consuetudinē z familiari tatē suauitatē adiunxit Preterea summā erga se liberalitatē quo oīa mihi iocunda hoc extremu3 etiā gratū fuit Ego plante necessitudinē consti tutā habui cū domo nr̄a ante aliquāto q̄ tu natus es· Amore autē erga te ab ieūte pueritia tua cō firmata iam z a te familiaritate cu3 studio meo

tum iudicio tuo His de causis mirabiliter faueo dignitati tue quam mihi tecum statuo haber cō munem· Omīa summa consecutus es vir tute du ce comite fortuna· Ea que es adeptus adolescēs multis inuidentib9 quos ingenio īdustriaq; fre gisti· Nunc me amantissimū tui nemini concedē tem qui tibi vetustate necessitudinis potior pos sit esse si audes· Omnē tibi relique dignitates vi te ex optimo rei pub· statu acquiris scis pfecto nihil enim te fugere potuit fuisse quoddā tēpus cum hoīes existimarēt minus seruire tēporibus qd ego quoq; existimarē te si ea q paciebare p bare etiā arbitrabar sed cum intelligerē quid sē tires te arbitrabar videre quid posses Nūc alia ratio omīum rez tuū iudiciū est idq; libez· con sul es dignatus optima etate summa eloquentia maxima orbitate rei pu· viroz taliu; Incumbe p deos immortales ī eam curā & cogitationē qui tibi summā dignitatē & gloriā afferat Vnus au tem ē hoc psertī; tēpore p tot annos re pu· reie cta rei pu· bene gerēde curs9 ad gloriā hec amo re magis īpulsus scribēda ad te putaui q quo ar bitrarer te monitis pceptis egere sciebā·n· hisdē hec te haurir fōtibus ex qbus ipe hauserā Quar modicū faciā nūc hec cū significādū putaui vt po tius amorē tibi ostēderē meū q ostentarē prudē

tiam Intereaq̃ ea que ad dignitatē tuam ptinerē arbitrabar studiose atq̃ diligēter curabo Vale.

Plantus Ciceroni. S. P. D.

GRatissime mihi tue lr̄e fuerūt|quas ex Furnii sermone te scripsisse aniaduerti Ego aūt pteriti tēporis excusationē affero q̄ te pfectum audierā nec multo an̄ redisse sciui q̄ ex epistola tua cognoui|nullū enī in te officiū nec minimū quidē sine magna vel maxima culpa videor posse pterire. In quo tuendo bēo cās plurimas|vel prn̄e necessitudīs|vel mee a pueritia obseruantie|vel tui erga me mutui amoris Quare mi Cicero q̄ mea|tuaq̃ patit̄ etas psuade tibi te vnū esse in q̊ ego colendo patriā mihi cōstituerim sanctitatē oīa igitur tua cōsilia|mihi n̄ prudentie magis plena que sūma esse videntur. quare fidelitatis|q̄ ego ex me cōscientia metior quarē si aūt aliter sentirē certe admonitio tua me reprimerē|aut dubitarē hortatio tua īpellerē pōt vt id sequerer qđ tu optimū putares. Nūc vero quid est qđ me in aliā partē trahere possit quecūq̃ in me bona sūt|aut fortune beneficio tributa|aut meo labore parta & si a te propter amorē carius sunt existimata tn̄ vel inimicissimi iudicō

tanta sunt vt preter bonā famā nihil desiderare videantur. Quare hoc vnū tibi psuade q̄tum viribus eniti cōsilio puidere auctoritate monere potuero omne hoc rei pu. semp futuꝝ. non ē ignotus mihi sensus tuus neq; si facultas optabilis mihi quidē tui pn̄tis esset vnq̄ a tuis consiliis discreparem nec nunc cōmittam vt vllum meū factum reprehendere iure possis. sum in expectatione omnium rerum quid in gallia citeriore quid in vrbe mense Ianuario geratur vt sciam ne iterim maximā hic sollicitudinē curāq; substineo ne īter aliēa vicia agētes nr̄a mala suā putēt occasionem qđ si pinde vt ipe me reor mihi successerit certe z tibi cui maxīe cupio z oībus viris bonis satisfaciā. fac valeas meq; mutuo diligas. Vale.

M. T. C. Planto. S. P. D.

PInas a te accepi licteras eodē exemplo qđ ipm argumento mihi fuit diligentie tue. Intellexi enim te laborar̄ vt ad me mihi expectatissime lr̄e pferentur. Ex quibus cepi fructū duplicē mihiq; in cōparatione difficilem ad iudicandū amorē ne erga me tuū an animum in rem pu. pluris existimandū putarē. Est anio patrie caritas meo quidē iudicio maxīa Sed

amor voluptatis cõiunctio plus certe habet sua uitatis. Itaqꝫ cõmemoratio tua paterne necessi-tudinis beniuolentieqꝫ eius quã erga me a pueri tia contulisses ceterarꝫqꝫ rerꝫ que ad sniam ptie bant incredibilẽ mihi letitiã attulerunt. Rursus declaratio animi tui quẽ haberes de re pu. q̄m q̄ habiturus esses mihi erat iocundissima eoqꝫ ma-ior erat hec letitia quo ad illa superiora accede-bat Itaqꝫ te non ortor solũ mi plãte sed sane etiaꝫ oro qđ feci his lr̄is quibus tu humanissime respõ disti vt tota mente omniqꝫ animi ĩpetu in re pu. incumbas. Nihil ẽ enim quod tibi maioris fruc tus glorieqꝫ esse possit nec quicq̄ ex oĩbus rebus humanis ẽ preclarius aut p̄stantius q̄ de re pu. bene mereri Adbuc eniꝫ patitur tua sũma huma nitas z sapientie tue qđ sensiaꝫ libere dicere for tuna suffragã te videris res maximas consecutus qđqꝫ qꝫ sine virtute non potuisses tñ ex maxima parte eaqꝫ es adeptus fortune temporibusqꝫ tri buunt his temporibus difficilimis rei pu. qcqd subueneris hoc erit totũ z ꝓpriuꝫ tuũ Incredibi le ẽ oĩum ciuium latronibus exceptis odiũ ĩ An thoniũ magna spes in te z ĩ tuo exercitu magna expectatio cuius p deos immortales gr̄e glorie-qꝫ caue tepus amittas Sic mãeo vt filiũ sic faueo vt mihi sic ortor vt ꝓpriũ z amicissimũ. Vale.

Plancus Ciceroni · S · P · D ·

[C]Lura tibi de meis consiliis scribere rōnemq omnium rerum reddere verbosius quo magis īdicares omīa me rei pu· pstitisse in qua exortatione excepi & mea affirmatione tibi recepi Non minus enim a te pbari q̄ diligi semper volui Nec te magis in culpa defensorem mihi paraui q̄ pdicatorem meritorum meorum esse volui Sed breuiorem me due res faciunt Vna q publicis oīa sum persecut9 · Alterum q · M · varisidiū eqtem Ro · familiarē meum ipsum ad te transire iussi ex q̊ omīa cognoscere posses · Non medius fidius mediocri dolore afficiebar cum alii occupare possessionem laudis viderentur · Sed vsq mihi temperaui dum perducerem eo rem vt dignum aliquid efficerem consulatu meo & etiam expectatione vestra efficerē quod spero si me fortūa non fefellit me consecutum vt maximo presidio rei p · nos fuisse ex nūc sensiunt homines & etiam postremum memoria teneāt · A te peto vt dignitati mee suffrageris. Et quarum rerum spe ad laudem me vocasti Harum fructum in reliquum facias alacriorem · nō minus posse te q̄ velle exploratum mihi est fac valeas meq mutuo diligas · Vale ·

M·T·C·Plāco·S·P·D·

Ve locutus est forni9 noster de animo tuo in rem pu·ea gratissima fuerūt Senatui populo Romāo ꝓbatissima Que autem recitare lictere sunt in senatu neq̄q̄ consētire cum furnii oratione vise sunt Pacis eꝝ auctor eras cum collega tuus vir clarissimus a fidelissimis latronibus obsideretur ·Qui autē positis armis pacem petere debent aut si pugnātes eam postulat victoria pax non pactione parienda est·Sed de pace lr̄e vel lepidi vel tue quaꝫ in partem accepte sint ex viro optimo fr̄e tuo z ex C·furnio poteris cognoscere· Me autem impulit tui caritas vt q̄q̄ nec tibi ipsi consilium deesset z fratris furnii que beniuolētia fidelisq꜅ prudentia tibi presto esset futura vellеꝫ tn̄ mee q̊q꜅ autoritatis ꝓ plurimis nr̄is necessitudinibus p̄ceptum aliquod ad te peruenir̄ Crede igit̄ mihi plance omnes quos gradus dignitatis consecut9 sis es autem adeptus amplissimos eoruꝫ honoꝝ vocabula habituros non dignitatis insignia nisi te cum liberalitate populi Ro·z cum senatus auctoritate coniunxeris·Se iūge queso te aliquando ab his cum quibus te non tuuꝫ iudiciū sed tēporum vincula coniunxerūt·Cōplures in ꝑturbatione rei pu·consules dicti quoꝝ nemo consu

laris habitus nisi qui animo extitit in rem pub·
consularis talem igit̄ te esse oportet qui primuꝫ
te ab ipsoꝝ ciuiuꝫ tui dissimilimoꝝ societate se
iungas deinde senatui boni(s)qꝫ omnibus auctorē
pricipē ducē ꝓbeas· Postremo vt pacē esse iudi-
ces non armis positis sed in abiecto armorum &
seruitutis metu· Hec si ages ꝛ senties cū eris nō
mō consul ꝛ consularis sed magnus cōsul ꝛ conso-
laris· Sin aliter tua in istis amplissimis nomibus
honoꝝ non mō dignitas nulla erit sed erit sum-
ma deformitas Hec impulsus beniuolentia scrip
si paulo seuerius q̄ tu in experiēdo in ea rōe q̄ te
digna est vera esse non cognosces· Vale·

M·T·C·Planco·S·P·D·

Eri veni in Cumanum cras ad te fortas
se·sed cum certum sciam faciaꝫ te paulo
ante certiorem· Et si Marcus ceparius
cum mihi in silua gallinaria obuiam venissꝫ que
sissemqꝫ quid ageres dixitqꝫ te ī lecto esse qđ ex
pedibus laborares tuli scilicet moleste vt debui
sꝫ tn̄ cū statui ad te venire vt ꝛ viderēꝫ te viserē
etiā non enim arbitror cocuꝫ etiam·te archbiticū
habere expecta igitur hospitē tum minime eda
cētum inimicū cenis sumptuosis· Vale

M·T·C·Celio·S·P·D·

Vbio Flauio honesto & ornato eqte ro
mano vtor valde familiariter fuit eniꝫ
generi meis persōis necessarius meqꝫ di
ligentissime obseruat & ipse & · L· Flauius fra-
ter eius qua propter velim honoris mei cā qui-
bus honeste & pro tua dignitate poteris q̃ hono
rificentissime & q̃ liberalissime tractes· G·Fla-
uium id mihi erit gratum vt gratiꝰ nihil possit
sed preterea tibi affirmo neqꝫ ad ambitionē ad-
ductus facio sed tum familiaritate & necessita-
te tum etiam veritate ex· G· Flauii officio & ob
seruantia & p̄terea splendore atqꝫ īter suos grā
magnam voluntatem esse capturum Vale

M·T·C·Cilio·S·P·D·

Neo actilio Nasōe vtor familiarissime
ita prorsus illius ordinis nulla· Nam &
humanitate eius & probitate in consue
tudine quotidiana magnopere delector nihil iaꝫ
opus est expectare te quibus eaꝫ verbis tibi cō
mendem quo sic vtor vt scripsi· Habet is in pro
uincia tua negotia que procurant liberti Illariꝰ
Antbigonus demonstratus quos tibi negotia q̃

oīa nasonis nō sec9 cōmendo ac si mea eēnt gratis simū mihi feceris si ītellexero cōmēdationē mag num apud te pōdus habuisse. Vale.

M.T.C. Alcho.S.P.D.

Rucus eques Ro. adolescens omnibus rebus ornatus in meis familiarissim9 ē meq3 obseruat diligentissime. Cuius cū patre mihi magna amicitia Iam inde questorib9 equestura mea sicilensi omnino nunc ipse bruti9 Rome mecum est. Sed tn̄ domū eius & rem fa miliarem & pcuratores eius tibi sic commendo vt maiori studio cōmendare possum gratissimu3 mihi faceres si curaueris vt intelligat Brutius id qđ ei precipi hanc meam cōmendationem sibi magno adiumento fuisset Vale.

M.T.C. Scilio.S.P.D.

Vid ego cōmendē eū quē tu ipse diligas s3 tn̄ vt scires eū a me nō dilihi solū veꝝ etiā amari ob eā rē tibi hec scribo oīum tuoꝝ officioꝝ q̄ & multa z magna sūt mihi gra tissimū fuerit si ita tractaueris ignatiū vt sētiat z se a me z me a te amari hec te vehemēter etia3 atq3 etiā rogo Illa nr̄a. s. ceciderūt vtamur igit̄ vulgari consolatione quid si hoc melius Sed hec coram tu fac ꝙ facis vt me ames teq3 amari a me scias Vale.

M·Brutus·M·Tul·Ciceroni·S·P·D

Ibulus q̄ carus mihi esse debeat nemo melius iudicare pōt q̄ tu·cuius tante ꝑ re pu·contiones sollicitudinesq; fuerūt. Itaq; vel ipsius virtus vel nr̄a necessitudo deb; consiliare te illi·quo minus multa mihi scribēda esse arbitror·Voluntas enim te monere debet nr̄a si mō iusta est·Aut ꝑ officio necessario suffi citur·In Panse locum petere constituit eā noia tionem a te petimus neq; coniūctiori dare bene ficium q̄ nos tibi sumus neq; digniorē noiare po tes q̄ Bibulus·de domitio & Apuleio qđ attinet me scribere cum ipse per se tibi cōmendatissimi sint·Apuleū vero tu tua auctoritate sustinere debes·Sed apuleus in sua epistola celebrabitur. Bibulū noli emittere e sinu tuo tantū iam vir. ex quanto crede mihi pōt euadere qui vr̄is pau corum respondeat laudibus·Vale

M·T·C·M·Bruto·S·P·D.

Vltos tibi cōmendaui & cōmendē neces se ē·Optim⁹ enī qsq; vir·& cuius max ime seqtur tuū iudiciū·Tibiq; oēs for tes viri nauare operā & studiū volūt·Nec qsq̄

est quin ita existimet me apud te & auctoritate z gr̄a valere plurimū. Sz. C. nascenniū municipē Suessanū tibi ita cōmendo. vt neminē diligentiꝰ Cretensi bello metello Impatore octauum principem duxit. postea in re familiari occupatꝰ fuit. hoc tempore cū Re p. ꝑtibus tū tua excellēti dignitate cōmotus. vellet ꝑ te aliqd auctoritate assumere. fortē viruꝫ Brute tibi cōmendo frugi hoīem. & si quid ad rem ꝑtinet etiam locupletē pergratū mihi erit. si eum ita tractaris. vt merito tuo mihi gratias agere possit.

M. T. C. M. Bruto. S. P. D.

Vngerer officio q̊ tu fūctus es in meo luctu neqꝫ ꝑ lr̄as cōsolarer nisi sciremus remediis qbus meū dolorē tum leuasses te in tuo non egere. Ac velī facilius q̄ tūc mihi nūc tibi tute moderare. Est aūt alienū tāto viro q̄tus es tu, qđ alteri ꝑceperit, id ipm facere nō posse. Me quidē cum rōes quas collegeras. cuꝫ auctoritas tua anīo dolor̄ meroreqꝫ deteruit. cū mollius tibi ferre viderer q̄ deceret viꝝ. ꝑserti eū. qui alios cōsolari soleret. Accusasti me ꝑ lr̄as grauioribus verbis q̄ tua cōsuetudo ferebat. ita qꝫ iudiciū tuū magis estimās. idqꝫ veritꝰ me ipse

collegi · z eaq; didicerā legerā acceperā grauiora duxi tua auctoritate addita Ac mihi tuȝ Brute officio solum erat & nature tibi nunc populo & scene vt dicitur seruiendū est · Nam cum in te ñ solum exercitus tui sed omnium ciuium ac pene gentium coniecti oculi sint minime decet ꝓpter quem fortiores ceteris sumus eum ipm̄ anīo debilitatum videri quā obrem accepisti tu quidē dolorem id enim amisisti cui simile in terris nihil fuit · & est dolendū in tam graui vulnere · me id ipm̄ carere oī sensu doloris sit miserius q̃ dolore · Sed vt modice ceteris vtile ē tibi necesse est scriberē plura · nisi ad te hec ipā nimis mlta essēt Nosce tuūq; exercitū expectam9 sine q̊ vt reliq̃ ex sñia succedāt · vix satis liberi videmur for de tota re p · plura scribā z fortasse iaȝ certiora his lr̃is quas veteri nr̃o cogitabam dare · Vale ·

M · T · C · T · Pōponio Attico · S · P · D ·

Arro tibi plane · relegat9 mihi videro postea q̃ in formiano sum dies enī null9 erat Anthicum essem quo die nō meli9 scirem Ro · quid ageretur q̃ enī qui erat Ro · & enim lr̃e tue non solum quid Ro · sed etiam quid

in re pu· neq; solum quid fieret· verum etiam qd futurum esset indicabant· Nunc nisi si quid exp tereunte viatore exceptum est scire nihil possumus· Quare q̃q̃ iam te ipsum expecto· tñ isti puero: que; ad me statim iussi recurrere· da ponderosam aliqua; epistolam plenam omnium nõ modo actorum sed etiam opinionum tuarum ac diẽ quo Rome sis exiturus cura vt sciam· Nos in firmiano esse volum9 vsq; ad pr· noñ· maias eo si añ eam diem nõ veneris Rome te fortasse videbo· Nam arpinum quid ego te inuitem·

M·T·C·T·Pomponio attico·S·P·D·

Riginta dies erat ipsi cum has dabat litteras per quos nullas a vobis accepera; Mihi autem erat in animo ia; vt antea ad te scripsi· ire in Epirum & ibi omnem causam potissimum expectare· Te oro· q̃ planissime ad me scribas & meo nomine vt scribis· litteras quibus putabis opus esse vt des· Vale·

M·T·C·Pomponio attico·S·P·D·

T si diligenter ad me· Q· frater & ipa q̃ essent acta scripserant· tñ vellẽ tua te occupatio ñ ipedisset q̃ min9 vt cõsuesti

ad me quid ageret & quid intelligeres pscribers Me adhuc paucius libertate sua retinet. Iaz aliquotiens conatū ire in epirū. spes homini ē iniecta nō eadem q̄ mihi posse nos vna decedere. quā rē sibi magno honori sperat fore. sz iam cū aduentare milites dicūtur faciendū nobis erit vt ab eo discedamus. qđ cum faciemus ad te statim mittemus. vt scias vbi sumus. Lentul9 suo in nos officio. quod & re & pmissis & litteris declarat spē nobis non nullaz asserit Pompeii voluntatis. sepe. n. tu ad me scripsisti eū totū esse in illius potestate & de Metello scripsit ad me frater q̄tuz speraret pfectū eē per te. Mi Pōponi pugna vt tecum & cū meis liceat mihi viuere. & scribe ad me oīa. Premor luctu cū desiderio oīm rerū tuz eoz qui mihi me cariores semper fuerant cura vt Valeas.

M. T. C. T. Pomponio Attico. S. P. D.

Egō cp p thessaliam si rē in epirum p diu nihil eram auditurus. & q̄s mei studiosos habeo. Dyrachi nos ad eos perrexi cū superiora Thessalonice scripsissem. Inde cuz ad te me conuertam. faciam vt scias. tuqꝫ ad me velim oīa quā diligentissime q̄quomodo sunt scribas. Ego iam ad rem aut ne spem perdem expecto. Vale datum kalen. decembris Dyrachi.

M·T·C·T·Pomponio Attico·S·P·D·

Ost tuũ ad me discessuȝ litteere mihi rome allata sunt· ex quibus prospicio nobis in hac calamitate tabescendum esse neqꝫ·n·sed in bonam partem accipias si vlla spes saluti nostre subesset tu pro tuo amore in me hᵒ tempore discessisses·Sed ne ĩgrati aut ne omnia velle nobiscum vna interire videamur· hᵒ amitto illud abste peto des operam id qꝺ mihi affirmasti vt reante Kalendas Ianuarii vbicunqꝫ erimus sistas·Vale·

M·T·C·T·Pomponio Attico·S·P·D·

Ittere mihi a·Q· fratre cum·S·C· qꝺ de me est factum allate sunt·Mihi in animo est legum lationem expectare·& si obtrectabere·vtar auctoritate & Senatus·& potius vita quam patria carebo·tu queso festĩa ad nos venire Ex tuis lr̃is & ex re ipsa nõ fũdit⁹ perisse video·te oro vt quibus in rebus tui mei indulgebunt nostris miseriis ne desis ·Ego te (vt scribis) cito videbo·Vale·

M·T·C·T Pomponio Attico S·P·D·

V m antea maxime nostra interesse arbitrabar te esse nobiscum·cum vero vt legi rogationem intellexi ad iter id qꝺ

constitui nihil mihi optatiꝰ cadere posse · q̄ vt tu me q̄primū consequare vt cū ex Italia ꝓfecti essemus siue per Epyrum iter esset faciendū· tuo tuorumq͂ꝫ presidio vteremur siue aliud quid agēdum esset certum consiliū de tua sn̄ia capere possemus Quamobrem te oro des operam vt me statim consequare facilius potes qm̄ de prouincia macedonia perlata lex ēst pluribus verbis tecum agerē nisi ꝓ me apͩ te res ip̄a loq̄ret̄ Vale

M·T·C·T·Pōponio Attico ·S·P·D

Tinam illum diem videā cum tibi agaꝫ gr̄as q͂ꝫ me viuere coegisti· Adhuc equidem valde me penitet Sed te oro vt ad me vibonem statim venias quo ego multis cāis conuerti iter meum Sed eo si veneris de toto itinere ac fuga mea consiliū capere potero·si id nō feceris mirabor Sꝫ cōfido te esse futuꝝ· Vale·

M·T·C·T·Pōponio Attico·S·P·D

Iserie nr̄e potius velim q̄ inconstātie tribuas qđ a vibone quo te arcessebamus subito discessimus allata est enim nobis rogatio de pnicie mea in qua qđ confectum esse

audierā9 erat eiusmōi vt mihi vltra·xl· milia li/
ceret esse·illo cū pueni r̄ nō liceret stati iter brū
dusiū ꝟsus cōtuli an̄ diē rogatiōis ne z sicca apud
quē erā piret·me lite esse nō licebat·nūc tu ꝓp/
terea vt nos conseq̄re si mō recipiemur·adhuc
inuitamur benigne·Sꝫ qđ supest timem9 me mi
Pōponi valde penitet viuere q̄ in re apud me tu
primū valuisti sꝫhec corā fac mō vt valeas Va·

M·T·C·T·Pompo·attico·S·P·D·

Erentia tibi & sepe & maximas agit
gratias id est mihi gratissimum Ego vi
uo miserrimus & maximo dolore confi
cior·ad te quid scribam nescio si enim es Rome
iam me assequi non potes Sin es in via cum eris
me assecutus coram egemus que erunt agenda·
Tantum te oro vt qm̄ me ipm semper amasti vt
eodē amore sis ego eni idē sum inimici mei mea
mihi non me ipm ademerūt Cura vt valeas

M·T·C·T·Pompon·attico·S·P·D·

On fuerat mihi dubiū qn te tarēti aut
brūdusii visuꝝ eē idq; ad mlta ptinuit
meis z vt ī epiro cōsisterē9 z de reliquis rebus

tuo consilio vteremur. Q̄m id nō contingit erit hoc quoqꝫ in magno numero nostrorum malorū Nobis iter ē in Asiam maxime Cyzicuꝫ meos tibi conmendo me vno misereqꝫ sustento. Vale datum. xiiii. kalen. Maias de Carentino.

M. T. C. T. Pomponio Attico. S. P. D.

E & tue littere & quidē boni nuntii nō optimis tñ auctoritatib9 & expectatio vestrarū litterarū z qꝫ tibi ita placuerat adhuc thessalonice tenebant. Si accepero lr̄as q̄s expecto si spes erit ea que rumoribus afferebat̄ ad te non conferam si non erit faciaꝫ te certiorē quid egerim. Tu me vt facis opera consilio gr̄a iuua cōsolari iam desine. Obiurgari vero noli qꝫ cum facis vt ego tuum amorē & dolorem desidero quē ita affectū mea erumpna eē arbitror. vt te ipsum consolari nemo possit. Q. fratrem optimum humanissimūqꝫ sustenta ad me obsecro te omnia certa perscribas. Vale.

M. T. C. T. Pomponio attico. S. P. D.

X tuis lr̄is plen9 suꝫ expectatiōe ð Pōpeio qd nā de nobis velit aut ōndit Comitio. n. credo eē abita qb9 absolutis scribis illi placuisse

agi de nobis Si tibi stultus esse videor qui sperē
facio tuo iussu. Et scio te meis epistolis potius z
meas spes solitum esse remorare. Nnnc veliꝫ mi
bi plane perscribas quid videas. Scio nos nostris
multis peccatis in hanc erumpnaꝫ incidisse. Ea si
qui casus aliqua ex parte correxerint minus mo
leste feremus nos vixisse & adhuc viuere. Ego
ꝓpter me celebritatē & quotidianam expectati
onē reꝝ nouarum nō cōmoui me adhuc Thessa
lonica. Sed iam extendimur. Non ā Plancio naꝫ
is quidē retinet. Verum ab ipso loco minime ap
posito ad tollerandū in tanto luctu calamitatem.
In Epyꝝ ideo vt scripserā nō iui ꝙ subito mihi
vniuersi nuncii venerāt & lr̄e. Quare nihil esꝫ
necessarie q̄ ꝓxime Italiam esse. Hinc si a liquid
a comiciis audierimus nos in Asiam cōuertereꝰ.
Neqꝫ ad huc stabat quo potissimū sed scies. Vale
Datum. xii. Kalen. sextiles Thessalonice.

M. T. C. Pomponio Attico. S. P. D.

Gnacius Rome est Sed ego cū eo de re
Halimeti ante vehementer egi. Graui
ter se actuꝝ cū aqlio cōfirmauit. Vide
bis ergo hoīnē si voles Macrōi vix videor ꝓsto
esse. n. actionē Larini video. & yduū. Preterea
id tu q̄niaꝫ Macronē tanti facis ignoscas mi veli

Sꝫ si me diligis postridie kł. cena apud me cũ Petilia. prorsus id facies kł. cogito ĩ ortis Crasipidis quasi in diuersorio cenare. Facio fraudeꝫ. S. C. inte cenatꝰ vt siꝫ mãe p̃sto Miloni ibi te igit̃ videbo & ꝓmouebo. domꝰ te nr̃a tota salutat.

M. T. C. T. Pomponio Attico. S. P. D.

Estoriꝰ noster me per litteras fecit certiorẽ te Roma ad xi. idus maias. Putate ꝓfectũ esse tardius q̃ dixerat qđ minus valuisses. Si iam melius vales gaudeo vehementer Velim domum ad te scribas vt mihi tui libri pateant non secus ac si ipse adesses: cum ceteri tum Varronis. Est enim mihi vtendum quibusdam rebus ex is libris ad eos quos in manibꝰ habeo quos vt spero tibi valde probabo. Eteniꝫ si quid forte noui habes maxime. Q. fratre de inde a C. cesare & si quid forte de comitys de re pu. Soles enim tu festium hec adorari scribas ad me si nihil habebis tamen scribas aliquid. Nunq̃ enim mihi tua epistola aut in tempestiua aut loquax visa est. Maxĩe aũt rogo rebus tuis totoqꝫ itinere sententiaqꝫ confecta nos q̃primum reuisas. Dionisium iube saluere Cura vt valeas.

M·T·C·Pōponio Attico·S·P·D·

Ihil hēo qđ ad te scribā qm̄ etiā eā epi/
stolā quā erā elucubrat9 ad te nō dedi·
Erat·n·plena bone spei ꝙ z cōtionis vo
luntatē audierā·& illū cōditionibus vsuꝝ puta
bā ꝑsertiꝫ suis·Ecce tibi in noñ·febru·mane ac
cepi lr̄as tuas Philotimi furnii curiōis ad furnū
qbus irridet·L·Ce·legationē·plāe opp̄ssi vide/
mur nec qd cōsilii capiā scio·nec me hercle đ me
laboro đ pueris qd agā ñ hēo·Capuā tñ ꝓficisce
bar·hec scribens quo facilius de Pompei rebus
cognoscerem·Vale·

M·T·C·Pōponio Attico·S·P·D·

Num etiā restat amico nr̄o ad omne de/
dec9 vt dominitio nō subueniat·At nēo
dubitat qn subsidio vēturus sit·ego non
puto deseret igit̄ talē ciuē z eos vna quos is secū
habeat ꝑsertiꝫ ex ipso coborte trigita Domitius
nisi me oīa fallūt đ se icredibiliter ptinuit nihil
spectat nisi fugā·Cui tu video·n·qd sentias me
comitē putas debere eē·Ego vero quē fugeam
hēo Quē sequar nō hēo·Quod enī tu mecū lau/
da s z memorandū dicis malle qđ dixerī·me cuꝫ
Pōpeio vinci·q̄ cū istis vincere·ego vero malo
Sed cū illo Pōpeio q tum erat·aut q mihi eē vi/
debat̄ cū hoc vero q ante fugit q̄ scit aut quē fu
giat aut q̊·q nr̄a tradidit·q patriā reliqt·Italiā

relinqt si malui cōtigit victus sū qđ supest. Nec
ista videre possū que nūq̄ timui ne viderē. Nec
me hercule istū ꝓpter quē mihi nō mō meis sed
memetipō carendū ē. ad Philotinū scripsi de vi
atico siue amōeta nemo. n. soluit siue appiis tuis
cōtubernalib9 cetera apposita tibi mādo. Vale.
C Pōpeius magnus process. M. T. C. S. P. D.
Vas lr̄as libenter legi recognoui enim
tuā pristinā virtutē etiā i salite coī coss.
ad eu3 exercitū quē in apulia habui ve-
nerunt magnope te hortor ꝓ tuo singulari ppe-
tuoq3 studio in re p. vt te ad nos conferas vt coī
cōsilio rei p. afflict9 opē atq3 auxiliū ferā9 cēseo
via appia iter faciasz z sceleriter brūdusiū veniasz
Vale
C. Cesar Imperator. M. T. C. Imp. S. P. D
Vm furniū nr̄m tn̄ vidissē neq3 loq neq3
audire meo comodo potuissē ꝓperare3
atq3 essē i itinere p̄missis iā legiōib9 pre
terire tn̄ nō potui qn z scriberē ad te z illū mit-
terē gr̄asq3 agerē z si hoc officiū sepe z sepius mi
hi factur9 videor. ita de me mereris i primis a
te peto qm̄ cōfido me celerit̄ ad vrbē vētuꝝ. vt
te ibi videā ut tuo cōsilio gr̄a digītate ope oīum
reꝝ uti possi ad ꝓpositū r̄uertar festīatiōe mee
breuitatisq3 licterarum ignosces reliqua ex fur
nio cognosces. Vale

C·Cesar Appio cornelio·S·P·D·

Audeo me hercule vos significar̄ licte/ris q̄ valde probetis ea que apud consi/lium sunt gesta ·Consilio vr̄o vtar libē ter & hoc libentius qđ mea sponte facere consti tuerā· vt q̄ leuissimū me p̄berem Et Pompeium dare operam vt reconsiliarē Temtemus hoc mō si possumus oīum voluntates recupare z diutur na victoria vti ·Q̄m reliq crudelitate odiū ef/fuger̄ nō potuerūt Neq3 victoriā diuti9 tenere p̄ter vnū· L·Sillā quē imitatur9 nō sū Hec noua sit rō vincendi vt misericordia & libertate non muniam9 Id quēadmođ fieri possit nōnulla ī mē tem veniūt ·z multa reperire possūt· De his re/b9 rogo vos vt cogitatiōe suscipiatis·C·magnū Pōpeiu3 p̄fectū dep̄hendi·s·z meo īstituto vsus sū z eu3 statī missū feci· Iā duo p̄fecti fab2ꝶ Pō peio in meā potestatē venerūt z a me missi sūt si volēt grati esse debebūt Pompeiū hortari vt malit mihi esse amicus quam is qui & illi z mihi semp fuerunt īimicissimi·Quo2ꝶ artificiis effe ctum ē in re pu·in hūc statū perueniret· Vale·

M·T·C·Familiares Epi/stole feliciter Expliciunt

